

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlaže svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja preplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Račun pošt. šted. 10.932. - Oglas po ceniku

God. XI.

Ljubljana, 15. jula 1929.

Broj 14.

Bratskom poljskom i čehoslovačkom Sokolstvu i narodu.

Braćo i sestre!

U dane od 26. juna do 7. jula t. g. bila su naša braća i naše sestre u posetama u republici Poljskoj i Čehoslovačkoj, gde su učestvovali VII. svesokolskom sletu poljskom u Poznanju i pokrajinskom sletu ČOS u Plznu i u Orlovu. Na putu iz Poznanja u Plzenj zaustavili se i u Varsavi.

Izjave svih naših sestara i braće glase se na povratku u domovinu tako, da nisu bili medu braćom Poljacima i Čehoslovacima kao gosti, već da su se oscalili kao kod kuće medu najdražom svojom. Čitavo vreme i u svakom kraju bili su deonici tolike gostoljubivosti i pozornosti i tolikog bratstva, da ne možemo smoći dovoljno iskreñih zahvalnih reči, koje neka bi bile pravilan i potpun izraz i tumač naših razdraganih osećaja.

Ne samo braća i sestre Sokoli i Sokolice, već svi razredi i svi slojevi naroda pozdravljali su srdačno i burbo naše odaslanstvo na svakom koraku i nastojali učiniti sve, da je naš boravak u bratskim zemljama ostavio

u srcima našim nezaboravne uspomene i najlepše dojmove. Upoznali smo nove krajeve, divili se lepoti pokrajina i gradova, a otvorili su se nam pogledi u dubine plemenite slovenske duše, gde gori čista bratska ljubav za našu zemlju i naš narod. Izmedu svih inostranaca bili smo mi Jugosloveni svuda deonici najiskrenijih dobrodošlišta.

Sokoli i Sokolice svih slovenskih rođova, koje nas je udružio pod sokolskim barjacima poziv bratskih srdaca na slovenskom istoku i severu Evrope, produbili smo bratske veze i raširili osobna poznanstva, ponovo smo videli moć i silu Sokolstva te se opet uverimo, da stupa slovensko Sokolstvo po razvojnom i pobedonosnom putu na čelu svojih plemena ponosno i samosvesno napred u veliku dobu budućnosti Slovenstva!

Tom dragocenom tekvinom obogatili smo svoje duševne i fizičke energije, koje ćemo sada u redovnom i neprekidnom složnom delu svaki na svom domu razvijati dalje i dalje do

vrhunca mogućnosti i do kulminacije svih vrlina i kreposti slovenskog svesta. U potpunoj nezavisnosti i samostalnosti osećamo danas svi u pomladenu i k novom delu upravljenim snagama uzvišenu želju i slast za sokolskim delom i životom.

Hvala vam, braćo i sestre u Republici Poljskoj i Čehoslovačkoj, za sve dokaze ljubavi! Budite uvereni, da ćemo vam se odužiti prvom prilikom, kad ćete doći medu nas na naš II. jugoslovenski svesokolski slet g. 1930. u Beograd i kad ćete se sami osvedočiti, kako mi na slovenskom jugu Evrope služimo odano i verno velikim zadacima Sokolstva i kako i našu zemlju prožimle duh velikoga Tyrša!

Neka živi bratska republika Poljska i Čehoslovačka!

Neka živi Slovensko Sokolstvo!

Sve za narod i domovinu!

Svima naš bratski pozdrav!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

DR. VLADIMIR BELAJČIĆ (Novi Sad):

Dogmatizam i evolucionizam u Sokolstvu.

I. »Sokolska ideja je većna in se ne menja in se ne prilagoduje razmeram... Poznamo samo eno Sokolstvo, Sokolstvo Tyrša in Fügnerja; drugega Sokolstva ne poznamo in ne priznavamo...« (St. Vidmar na skupštini JSS u Mariboru.)

II. »...Vreme je da se stare sokolske dogme pregledaju i pretresu, da se prilagode novim pogledima i narodnim potrebašma, da se prema napretku čovečanskog duha podigne i usavrše, da se sve ne potrebno, slabo, loše i staro izmeni korisnim, modernim, jakim, dobrim i novim, a osobito da se obrazovni ideal sokolski, koji je do sada bio utegnut u nemački pojam turnera, prilagodi sredini, koja bi kao zlatna stajala podjednako udaljena od nemačkog turnera i američkog slobodnog pojedinca borca i igrača — ukratko, pored obnove Sokolstva dolazi ovamo i osnovna reforma Sokolstva...« (»Sokolske reči dra. Laze Popovića«, str. 26—27.)

III. »...Za mene problem poratnog Sokolstva nije još rešen... Ideje još nisu izmirene ni mirne...« (Pismo dra. Laze Popovića Dušanu Bogunoviću od 15. oktobra 1926.)

Prvi decenij posleratnog Sokolstva, naročito njegova prva polovina, obeležen je idejnom borbom izmedu dogmatizma i evolucionizma, pod čijim znakom je stajao i obnovni i organizatori rad vidovdanskog sokolskog sabora u Novom Sadu iz godine 1919. Danas, o desetogodišnjici Jugoslovenskog Sokolskog Saveza, kada smo se za trenutak zaustavili da bacimo pogled natrag, na prevaljeni put i obrađena polja sokolska, bili bismo neiskreni i malodušni, kada bismo nesokolski odvraćali oči od te borbe i, praveći se kao da te istorijske činjenice ne vidi, prošli pored nje »kao pored turškog groblja«, te nastavili svoj sokolski put u drugo desetljeće, ne dajući

sebi ni najmanje objašnjenja o njoj i ne nastojeći izvući iz nje nikakve praktičke zaključke za budućnost.

A ne postoje za to nikakvi narоčiti razlozi. Jer, ta je borba, pored svih zabluda i lutanja, i s jedne i s druge strane, bila proizašla iz najlemenitijih sokolskih pobuda, iz dubina iskrenog sokolskog uverenja, iz vatreñih sokolskih težnja za sokolskim savršenstvom; časna, lepa i uzvišena, bez štetnih posledica za Sokolstvo: u njoj se, kao zlato u vatri, okušala i ispitala prava njegova vrednost, značaj i sушina.

Danas je ta borba tako reći potpuno na smiraju, pa još samo po katkad, tu i tam, kao munja posle oluje, bljesne sukob na kome konkretnom pitanju, dok sam problem, kao zravica pod pepelom, tinja pod naslagama svakodnevnog sokolskog rada koji ne trpi čekanja ni odlaganja...

Pre deset godina, 1919., bila je ona u punom jeku. Ona je tada, nema sumnje, bila u prvom redu izraz opštег stanja duhova, ako hoćete posleratne psihoze, a i straha od komunističkog strašila, bolješevizma, koji se kao kakva epidemija širio Evropom i ostalim kontinentima i čiji snažni talasi su zapluskivali i bedeme naše mlade, tek jedva oslobođene i ujedinjene otadžbine.

Svršetak velikog svetskog rata sa propašću centralnih vlasti, raspadom Austro-Ugarske monarhije i formiranjem novih slovenskih država, kao sve ostalo, doveo je bio i Sokolstvo u jednu novu situaciju. Veliki ovaj politički i društveni poremečaj, praćen sa strahovitim ekonomskom i socijalnom križom, kojog ni danas, posle deset godina, ne vidimo kraja, poljuljao je bio i same osnove današnjeg društva i povukao u vrtlog diskusije i vratolomnih eksperimenata i same temeljne etičke i društvene ideje. Nije čudo dakle, da je ta struja rušenja »staroga« i stvaranja »novoga« bila zahvatila i sokolske redove i stavila na dnevni red i samu osnovnu ideju Sokolstva. Ko je pažljivo pratilo tadanje pisanje našeg »Sokolskog Glasnika« i uopšte tadanju sokolsku literaturu, naišao je često na članke u kojima se govori o »novom Sokolstvu«, o njegovim novim zadacima u nacionalnom životu i novim načinima sokolskog rada, te često oštro kritikovalo »staro«, predratno Sokolstvo. Setiće se možda i onih karikatura u humorističkim listovima: Sokola

u svečanom odetu kako čisti ulice, istovaraju džakove iz vagona itd., a u kojima su se na karikirajući način prikazivale misli, kojima se htelo obnoviti i preporoditi Sokolstvo.

Bilo je čak slučajeva da se Sokolstvo počelo ispitivati i na svoj raison d'être. — Tome je razlog bio u ove dve osnovne činjenice:

a) Ostvarenjem slobodnih i nezavisnih nacionalnih slovenskih država izgledalo je površnom posmatraču kao da je sokolski program, formulisan kao razvijanje i jačanje telesnih i duševnih snaga narodnih i njihovo stavljanje u službu Otadžbine, koju je tek trebalo oslobođiti — ostvaren i prema tome da je Sokolstvo stiglo na svoju metu, mrtvu tačku, sa koje nema kuda dalje. Slovenski narodi formalisali su se u svoje nacionalne države i za odbranu svoga opstanka imaju na raspologanju celu državnu organizaciju, u prvom redu vojsku, pa se smatralo da tu za Sokolstvo ne preostaje ništa. Kao organ koji je nacionalnom telu postao nepotreban, činilo se, da ono ima da se adaptira za drugu funkciju ili da ugine.

b) U velikom svetskom ratu, u kome je sveslovenska zajednica i solidarnost imala praktički da se primejni i prema tome ispita na svoju ostvarljivost i realnost, našli su se slovenski narodi podeljeni u dva tabora i, što su jedni gradili, drugi su razgradivali. U tome istorijskom času Sveslovenstvo se mnogima pokazalo kao fantom i utopija i vera u konačni sokolski ideal, u mogućnost ostvarenja maksimalnog — da se tako izrazim — sokolskog programa uskolebala se i kod najvećih sokolskih idealista.

Sumnja u raison d'être Sokolstva bila je samo deo sveopšte sumnje u sve, dakle opšta patološka socijalna pojava prvih poratnih godina, jedno trenutno i prolazno, ratnim orkanom izazvano kolebanje samoga dna ljudske duše, koje se, međutim, smirilo i nestalo.

Tim ozbiljniji i dugotrajniji je bio pokret oko sokolske reforme. Ta borba vodila se u obliku pitanja revizija same osnovne sokolske ideje koje je bilo formulisano u devizu »socijalizovanja Sokolstva«.

U stvari, sama sokolska ideja, sama bitnost njezina, bila je tek donekle u pitanju, dok se u istinu i zapravo radio jedino o pitanju formulisanja aktualnih zadataka Sokolstva, o pitanju revizije predratnog akcionog

60 godišnjica brata Vincence Štěpánka.

Brat Vincenc Štěpánek, zamenik staroste Československe Obce Sokolske, navršio je 14. o. m. šezdesetogodišnjicu svoga rođenja.

Mi se svog milog brata Štěpánka sećamo ovom prilikom sa mnogo bratske ljubavi pa mu k tom jubileju iskreñi i bratski čestitamo.

Svi u našoj zemlji zovemo brata Vincenca jugoslovenskim sokolskim konzulom u Pragu. Zašto? Zato, jer nama svima i svakomu od nas učin uvek svec, štograd ko do njega zatraži. Uvek nam je na uslugu, uvek je spreman, da nam reču i delom dokaze bratsku svoju ljubav. Zato je mnogo premalo, da ga nazivamo samo konzulom, jer je on nama mnogo i mnogo više — Štěpánek je naš najiskreniji i najbolji brat u bratskoj Čehoslovenskoj republici, brat, kako leži i stoji u najčišćem i najširem poimanju ove lepe reči.

Citav svoj život posvetio je brat Štěpánek sokolskom radu, u društvu, u župi i Obci — svuda i uvek vidimo ga na sokolskom poslu. Nikad umoran, uvek odvajan, radan, uslužan, po duši i srcu mlađ, veran, sokolski. Misli na sve, radi za sve, od zore u noć, iz noći u zoru mu prepliće mozag i osećaju misao na Sokolstvo. Ideja Tyršova svih je prožela njegove grudi, svoj život dao je na poklon Sokolstvu. Sokolstvo je jecgra i bit njegova života. On voli svakoga od nas, misli na sve nas, samo na jednoga ne misli, i taj jedan je on sam!

Za sebe ne traži ništa, za sebe nema vremena, svi smo kod njega prvi. On je poslednji. Samo da ima svoju skromnu eksistenciju — više ne traži ništa. Prvi je na radu, poslednji na odmoru. Voli nas sve, a najviše i najčeško sokolsku omladinu onu u Československoj i onu u Jugoslaviji. On je

programa Sokolstva, za koji je usled promjenjenih iz osnova prilika izgledalo da je postao nesavremen. Spor je, da li bio jedino u tome, kakav da bude radni program Sokolstva: hoće li se težište postaviti prvenstveno na telesno vaspitanje ili na obnovu moralnih sila narodnih, u ratu veoma postradalih, dakle na kulturno-prosvetni, zapravo moralno-vaspitni rad; ovde opet: da li da se dade prvenstvo nacionalnom ili socijalno-kulturnom momentu, t. j. da li da se ostane na širokoj, bolje reči uskoj nacionalnoj bazi ili da se Sokolstvu dade određenija socijalno-kulturna sadržina.

dao inicijativu za dolazak naraštaja ČOS na naš I. svesokolski slet g. 1922. u Ljubljani, i onda smo mi svojim naraštajem vratile posetu g. 1926. u Pragu, pa tako mora da bude u budućnosti da plemenita zamisao brata Štěpánka živi dalje i dalje u našoj sokolskoj omladini, gde se već spajaju veze mlađih srdaca, da se te veze očeliče u srcima starih sokolskih radenika i boraca. Sreća sa srećem — tako ide put iz zemlje: Tyršove na naš jug. To je najveći uspeh rada našeg brata konzula!

Brat Štěpánek voli čitavu našu zemlju. Raduje se svakom našem našpretku, boli ga sve, što se događa medu nama rđavog, trulog, slabog. Njegovo sreća je naše sreća. Pozna sve nas, voli nas, radi za nas. Tabor u Ljubljani mogao bi da kaže najviše o tome. A brat Štěpánek smo zahvalni svi bez iznimke za sve, što nam je učinio dobra i plemenita. A najviše smo mu zahvalni za uzor pravog i istinskega sokolskog karaktera i života, kojeg je on postavio u istoriji Sokolstva sa svojim sokolskim radom i životom nama svima za primer.

Jedva dočekah priliku, da mogu sve to kazati otvoreno i glasno. Malo je to, što kažem, ali je istinito i istresno. Ne mogu više, jer brat bratu otvara sreću, a tamo je ljubav. I ova ljubav je njegova!

Mi svi volimo brata Štěpánka, volimo zemlju, koja ga je rodila, i volimo ideju i stvarnost, za koju on radi i živi. Pa evo — sakupljeni smo u jednoj na istoj ljubavi prema visokim idealima slovenskog Sokolstva! To je naš poklon dobrom i milom bratu Štěpánku za ovaj njegov životni jubilej: u vernosti bratska ljubav!

Ostani zdrav! Ostani naš! Nadar!

E. Gangl.

U ovoj borbi predstavljali su, u glavnom, Srbi i Slovenci krajnja krila, dok su Hrvati bili u centru, naginjući više prema desnom, slovenačkom krilu. Slovenci, da tako reknem, konzervativna struja sa dr. Viktorom Murnikom na čelu zastupala je mišljenje da baza celokupnog sokolskog rada imi biti i ostati telesna vežba Tyrševa sistema; njegov osnovni pravac telesno vaspitanje u smislu rasne higijene i klasične »kalokagatije«; njegova osnova na etika jugoslovenski nacionalizam i patriotizam; njegov glavni organ načelnik sa tehničkim odborom odnosno predsjedničkim zborom u čijim rukama

valja sve skoncentrisati; njegovo glavno poprište sokolana-vežbaonica.

Teorijski, ovo stanovište predstavlja dogmatičko i statičko tumačenje i shvatanje Sokolstva kao savršene gradevine sa natpisom na pročelju: noli me tangere! Po njemu je Sokolstvo kako su ga Tyrš i Fügner idejno izgradili u svima pojedinostima savršena tvorevina, koja je u toku pola veka pokazala potpuno svoju vrednost i od koje se kao definitivne i većite ni u koliko i ni pod kakvim okolnostima ne može i ne sme odstupiti.

Ono je najjasnije formulisano u izjavi Stane Vidmara, navedenoj na čelu ovog napisa.

Psihološki, ono odgovara predratnim tradicijama sokolskim u Slovenskom Sokolstvu, kome je sokolska ideologija, onako kako je primljena od Čeha i kroz decenije izradena i razrađena do zavidne visine, bila prešla u krv i meso tako, da je emancipacija od nje bila tako reči nemoguća.

Srpska, reformistička struja, sa dr. Lazom Popovićem na čelu, išla je na protiv za tim, da se težište Sokolstva pomeri iz fizičke u moralno-intelektualnu sferu, da se kao najaktualniji zadatok Sokolstva uzme obnova i snanje moralne nacionalne snage intenzivnom propagandom jedinstvene nacionalne svesti i integralnog jedinstva celokupnog našeg naroda i sprovođenjem određenog, naročitog socijalno-kulturnog programa, a da se sam sistem vežbanja više prilagodi duhu i tradicijama našeg naroda; da se uz prednjački zbor daju Sokolstvu novi organi, koji će u skladu sa prednjačkim zborom, ali samostalno i nezavisno vršiti diferencirane ove sokolske funkcije, organizovanjem naročitih prosvetnih odeljenja i odseka za našta; konačno, da se sokolska akcija prenese iz sokolane u narod.

Teorijski, ovo stanovište predstavlja evolucionističko i dinamičko gledanje na Sokolstvo: potonje nije kruta,

dovršena gradevina u kojoj se ni jedan kamen ne sme i ne može pomaći a da se cela zgrada ne sruši, nego ideja u pokretu, koja prolazi kroz faze i menjaje se, evolucioniše i prilagodava promenama nacionalnog života kome ima da služi. Ono je najjasnije formulisano u napred citiranim »Sokolskim rečima dr. Laze Popovića«.

Psihološki, ono odgovara nedostatku predratnih sokolskih tradicija u srpskom delu Sokolstva, koje je svetski rat bio zatekao još u stadiju prvih previranja, neizradeno, spolašnje, romančeno, bez prave vere u vrednost telesnog vaspitanja kao takvog i bez ozbiljnog njegovog shvatanja, bez dubljeg korenja u svesti i duši narodnoj, u stanju neukalupljenom, fluidnom tako da je emancipacija od njega bila veoma laka.

Hrvatski deo Sokolstva držao se u ovoj borbi više-manje pasivno i uginuo je više slovenskoj koncepciji, jer su i kod njega predratne sokolske

tradicije bile jače i dublje ukorenjene.

Medutim, bilo je i u srpskom delu Sokolstva pristalica slovenačke sokolske ideologije, dok je obratno i vestan deo Slovenaca odobravao srpsko stanovište.

Na sokolskom saboru u Novom Sadu znatnim delom dominirala je srpska koncepcija i stvoreni zaključci u mnogome odgovaraju njenom reformističkom duhu. Kako je medutim težište Sokolstva bilo preneseno u Ljubljani u glavnog deo rada oko njegove reorganizacije pao na teret slovenačkog dela ujedinjenog Sokolstva, mnogi zaključci Sabora, koji su se, doduše, u mnogome pokazali nesprevidivi i utopistički, ostali su na papiru i, po pridruživosti, realizovana je koncepcija onih, koji su bili najaktivniji i najradijni, t. j. ono što je u skladu sa slovenskim shvatanjem ostvareno je, a drugo je ostalo više manje neizvedeno.

Od celokupnog reformističkog programa ostala je samo naročita organizacija prosvetnog rada, a i ta je samo delomično provedena.

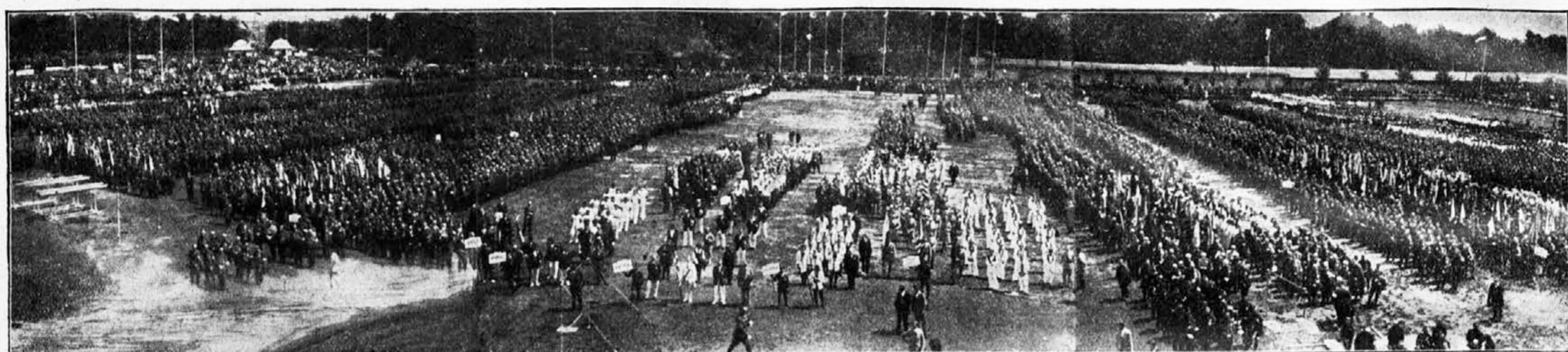
Na Saveznoj skupštini u Osijeku (1921. god.) ovo faktičko stanje našeg Sokolstva dobilo je i svoju pravnu sankciju prihvatom društvenih, župskih i saveznih pravila, u kojima se, uz izvesne neznačne koncesije, u glavnome ogleda slovenačko stanovište.

I time je borba oko sokolske forme bila stupila u svoju završnu fazu. Drugi sokolski sabor u Zagrebu od 18. avgusta 1924. god. donošenjem Sokolskog Ustava, rezolucija i načelnih zaključaka udario je konačno idejne temelje savremenog Sokolstva i pitanje njegove reforme de lege lata definitivno zatvorio.

Naj način ostalo je naše Sokolstvo u skladu sa Čehoslovačkim, koje se također zadržalo strogo na terenu telesnog vaspitanja i rasne higijene, uvadjanjem t. zv. jedinstvenog članstva t. j. obaveznog telesnog vežbanja za sve članove do 35 godine života.

Radosni i veliki sletski dani slovenskog sokolskog bratstva u Poznanju, Plznu i Orlovu.

VII. slet Sokolstva Poljskog u Poznanju. — Utakmice Saveza „Slovensko Sokolstvo“. — Pokrajinski slet ČOS u Plznu i Orlovu.

Zbor Slovenskog Sokolstva pre povorke na sletištu u Poznanju.

Gordo i ponosno je čelo Slovenskog Sokolstva, jer je dobitno opet tri bitke, ubralo tri pobedu, čije poprište su bili Poznanj, Plzenj i Orlov. Srećno smo i zahvalni sudbini, koja nam je dosudila, da smo učestvovali u tim velikim danima: rame uz rame sa slovenskom sokolskom braćom svojom, da smo danas deonici tih pobeda sveslovenske uzajamnosti i žeteoci uspešni a snažni i pobedonosne Tyrševe misli.

Znamo, da naše članstvo, kome materijalne prilike na žalost nisu dovoljne da učestvuje u tim danima moći i slave Slovenskog Sokolstva, željno očekuje prve vesti. Zato prelazimo odmah na samu stvar i kratak opis našeg učestvovanja i redosled dogodaja, koji će u kasnijim brojevima »Sokolskog Glasnika« biti potanko opisani.

Odlazak na slet u Poznanj.

25. juna u podne kucnuo je za Jugoslovensko Sokolstvo radosni čas odlaska na velike sletske sokolske svesčanosti poljskog Sokolstva u Poznanju. Naš put je vodio preko Zidanog mosta, Celja i Maribora, Nemačke Austrije, bratske Čehoslovačke u bratsku Poljsku. Do Maribora skupilo se svih učesnika JSS 192. Na čitavom putu nije se desila nikakva nezgoda. Došavši na čehoslovačku granicu bili smo prvi put dočekani po sokolskoj braću društva u Breclavu, koja su do-

ista i dokazala da su braća, čekajući naš voz, koji je imao dva sata po zakašnjenju, do 2 sata po ponoći. Na stanicu pozdravio je ispred tamošnjeg društva naše odaslanstvo njegov starosta, a otpozdravio mu je starosta JSS br. Gangl. Društvo ju naše ponudilo čajem i kavom.

Dolazak na granicu Poljske.

Oko 7 sati ujutro 26. juna stigli smo na granicu bratske poljske države. Prvi put stupa Jugoslovensko Sokolstvo u većem broju na poljsku zemlju u Dziedzicama, trećoj stanicu republike. Sveti je to bio momenat. Pozdrav i doček našim Sokolima spremljeno je tamošnje sokolsko gnezdo na čemu im se toplo zahvalio starosta JSS br. Gangl. Tom prilikom bilo nam je rečeno, da nam je dan ranije bio prireden svečani doček sa predstvincima gradanskih i vojnih vlasti, ali nas na žalost nisu dočekali. Krenusmo za Katowice, kamo smo stigli s tolikim zakašnjenjem, da nam je redovno brzi voz za Poznanj već otiašao. Medutim je uspeo br. Černeju, kačevi put, da od šef-a stанице dočeka lokomotivu, koja je dovezla u Poznanj. Ljubaznosti i sustretljivosti tog glavara stanicu imamo se zahvaliti, da smo došli u Poznanj 5 sati pre nego što bi inače. U Poznanj su stigli tuga dana 92 vanredna vlaka. Prilikom dolaska u Poznanj, a kasnije i u Plzenj opaženo je, da braća i sestre učesnici premelenu brigu i pažnju posvećuju svom prtljagu. Tako je na primer u Poznanju maršel puta br. Čebular morao 70 krovčega sam izneti na teretni auto, što u nijednom slučaju nije bila njegova dužnost. Ne iskoristavajući tudu požrtvovnost i savestnost. U buduće pazite i na to, iako malenkost. U Poznanj smo stigli u 18:30 sati.

Srdačan doček u Poznanju.

Burno pozdravljan bratskim »Czelem! ulazi naš voz u okićenu stanicu, gde na je dočekala počasna sokolska četa sa starostom poljskog sokolskog saveza bratom Adamom Zamovskim na čelu. Izašli smo iz voza i čim se je iskreno odusevljenje izazvano prvi susretom malo sleglo pozdravio je naše Sokolstvo u ime poljskog, njegov zaslужni i neumorni starosta br. A. Zamovski, koji je uz pozdrav i dobrodošljicu nadovezao odmah i zahvalju našem kralju Aleksandru I., koji je poklonio poljskom Sokolstvu prekrasan pehar, čiju sliku donesimo na drugom mestu u današnjem broju.

Na pozdravu se zahvalio starosta JSS br. Gangl, koji se s br. Zamovskim izljudio. K dočeku došli su i predstavnici gradske opštine, pevačko društvo »Haslo« iz Poznanja, glazba, funkcioneri raznih sletskih odbora i

ogromno mnoštvo naroda. Sokolska glazba iz Kozlova odsvirala je poljsku državnu himnu, a iza toga nas je pevačko društvo »Haslo« pozdravilo našom narodnom himnom, dok končano glazba ne zaključi doček sveslovenskom himnom »Oj Sloveni«. Iza toga svelastala se povorka članova jugoslovenskog Sokolstva, koja je prošla gradom burno pozdravljana i cvećem darivana do nastanbe, koju smo imali u kasarni 58. peš. puka. Članice bile su autobusima otpremljene u učiteljsku školu, a kašnje u jednu drugu školu, gde su isto tako kao i članovi dobile lepe krešete. Naveče je članstvo u manjim skupinama šetalo gradom. Te večernat bila je i sedница načelnika, na kojoj su određeni sudije za utakmice, koje su održane narednih dana, na sletištu i u vežbaonici mesnog Sokola. JSS je na toj sednici zastupao njegov načelnik br. dr. V. Murnik.

Takmičenja, razgledanje grada i izložbe, poseti.

O takmičenjima nemamo do sada tačnih zvaničnih izveštaja, zato će biti rezultati, koje navodimo nepotpuni, a moguće i netačni. U narednom broju izazivati će opširniji i nadamo se tačan izveštaj o utakmicama. Utakmice počele su 27. juna pre podne, a nastavljenje posle podne i 28. juna pre podne. Vanredno lepe uspehe u lakoatelskim utakmicama postigla su naša braća Režek (Ljubljanski Sokol) prvi u trošku i Buratović (Sokol II, Zagreb) u skoku u vis, skočivši 1:82 m, čime je postavio novi jugoslovenski rekord, koji je bolji od čehoslovačkog i poljskog.

Uspeh natecanja članova u višem odeljenju, kojima je JSS učestvovao s jednim odeljenjem, je sledeći: I. je odeljenje (ČOS) iz Vinograda sa 4486 tačaka, II. je odeljenje (ČOS) župe Podbelogorskog sa 4285 tačaka, III. je odeljenje (ČOS) župe Brno sa 4263 tačaka, IV. odeljenje JSS sa 4249 tačaka, V. odeljenje (ČOS) župe Jungmanove sa 4012 tačaka, VI. je odeljenje (PSS) župe Varšavske itd. — Posjedinci I. br. Oburek (ČOS) 768 tačaka, II. br. Příhoda (ČOS) 757. tačaka, III. br. Gregorka (JSS) 746 tačaka. U prostim vežbama prvi su braća Čehoslovac i drugi mi.

Utakmice članica u višem odeljenju, kojima je JSS učestvovao isto tako samo jednim odeljenjem, donele su rezultate I. je I. vrsta ČOS sa 3947 tačaka, II. je vrsta JSS sa 3565 tačaka, III. je II. vrsta ČOS sa 3329 tačaka. Kao pojedinka postigla je IV. место s. M. Ciuhovala (JSS). Utakmice vršene su pod vrlo nepovoljnim okolnostima. Nesretna kiša onemogućila je takmičenje na sletištu, već se je moralno održati kako smo naveli u vežbaonici mesnog Sokola.

Svečana pozdravna akademija.

28. juna pre podne nastavljene su razne utakmice. Na večer toga dana priredjena je bila svečana pozdravna akademija u auli poznanjskog univerziteta. Prvi je progovorio te večeri u ime poljskog Sokolstva starosta br. Adam Zamovski, pozdravivši sve prisutne, koji su uveličali svojim dolaskom slavlje poljskog Sokolstva. Način je radost izrazio nad tako brojnim dolaskom bratskih slovenskih sokolskih organizacija. Govor je počeo na poljskom, a završio radi stranih telovežbačkih gostiju na francuskom jeziku. Tom prilikom progovorio je oduševljeno o važnosti i značenju Slovenskog Sokolstva.

U dvorani u kojoj je bilo nekoliko stotina uzvanika zauzeli su na pozornici desnu stranu poslanici i zastupnici stranih država, predstavnici vlasti i razni dostojanstvenici, a levu zauzelo je Sokolstvo i inostrane telovežbačke organizacije. Zastave pojedinih saveza bile su razvrstane u polukrug u pročelju dvorane. Stara zastava Jugoslovenskog Sokolskog Saveza zauzimala je mesto između ruske i poljske savezne zastave. Ostalo sokolsko članstvo ispunilo je pozadinu i balkon dvorane, gde su se naročito istakle svojim prekrasnim narodnim nošnjama Jugoslovenke, članice Sokolskog društva II. u Zagrebu, koje su slikovitošću svojih odeljenceva zadivile sve.

Kao drugi progovorio je gradonačelnik grada Poznanja br. Ratajski, koji se u svom govoru setio još nedavog nemačkog ropsstva pod kojim je stenjao Poznanj, a u kojem se danas skupljaju sinovi slobodne Slavije — Slovensko Sokolstvo, čiji je on stari pripadnik i koji je iskreno pozdravljao kao gradonačelnik ovog slavnog grada. — Iz njega je savetnik jugoslovenskog poslanstva g. Prodanović izjavio s nekoliko topnih reči dar Nj. V. Kralja Aleksandra I. poljskom Sokolstvu u obliku pechara, koji će služiti kao prelazni dar za pobednika u međuzupskim takmičenjima.

Jugoslovensko Sokolstvo zahvalilo se za taj dar Nj. V. Kralju ovim brzovavom:

Polsko Sokolstvo okupljeno na VII. sletu u prestolnom Poznanju, dirnuto je do dubine duše naročito pažnjom Vašega Veličanstva, koju je pokazalo podarišvi dragocenu uspomenu poljskog Sokolstvu i budućim pokolenjima — usuduje se podneti pred Vaše prestolje izraze najdublje blagodarnosti i uveriti Vaše Veličanstvo o osećaju zahvalnosti i istovremeno izraziti svoje želje za najlepšu sreću kraljevskom domu i bratskom jugoslovenskom narodu! Czolem! Zdravo!

Dh. Adam Zamovski, starosta Poljskog Sokolskog Saveza.

Naknadno primilo je Poljsko Sokolstvo preko našeg poslaništva u Varšavi ovu kraljevsku zahvalu:

Z polecenia i w imieniu Jego Królewskiej Wysokości Króla Serbów, Chorwatów i Słowięnci mam zaszczyt przesłać la recce Pana Polskiemu Zwiazkowi Sokolów wyrazy podziękowania za przesłany telegram, który Jego Królewska Mość z radością przyjąć raczył.

Zechce Pan przyjać, Panie Prezesie, wyrazy mego prawdziwego szacunku i poważania.

Poss: Lazarević.

Prelazni dar Nj. V. Kralju Aleksandru I. poljskom Sokolstvu.

Odmah iza našeg, izručio je poslanik bratske čehoslovačke republike dar predzadnika br. T. G. Masaryka poljskom Sokolstvu, koji u obliku prekrasnog staklenog pehara predstavlja prelazni dar za takmičenja članica. (Sliku tog pehara donosimo na drugom mestu.) — Zatim su pozdravili poljsko Sokolstvo slovenski sokolski gosti; kao prvi progovorio je zam. starosta ČOS br. Stjepanek, iza njega u ime JSS starosta br. E. Gangl, koji je u spomen prve brojnije posete jugoslovenskog Sokolstva izručio poljskom Sokolstvu tisku plaketu JSS. U ime ruskog Sokolstva pozdravio je starosta br. Vergun, a ispred lužičko-srpskog brat J. Šajba.

Sledili su pozdravi inostranih težavečkih organizacija, kao francuske, belgijske, engleske, finske, švedske, talijanske, danske i ostalih. Za stupnici »zagranice Poljske« iz Nizozemske, Francuske, Amerike, Australije, Južne Afrike, Čehoslovačke i Rusije bili su isto tako prisutni na toj pozdravnoj akademiji, koja je iza svih ih govora i pozdrava bila zaključena biranim koncertom.

Glavni sletski dan.

Konačno svanuo je dugo i teško očekivani dan, 29. juna, vodar i kip kao stvoren za pobedu poljskog i slovenskog Sokolstva. — Veliko sletište tamošnjeg Sokola primilo je preko 5000 gledalaca, koji su s neobičnim zanimanjem i oduševljenjem pratili javnu vežbu. — Impozantan broj od 4500 vežbačkih članova poljskog Sokolstva izveo je teške, dugе i naporne sletske vežbe na sveopšte udivljenje. Skoro još bolji dojam ostavio je nastup 3000 članica, čime se je poljsko Sokolstvo osvetljalo lice i pred čitavim slovenskim svetom dokazalo, da je organizacija rada i napretka. Ko je video, pr. poslednji veći nastup poljskog Sokolstva g. 1925. u Varšavi, taj se mogao uveriti o ogromnom napretku poljskog Sokolstva, kako u organizacijskom tako i u težavečkom pogledu. Izgleda da su članice u jedinstvenosti organizacije pred članovima, sudeći barem po vanjskom znaku — odaju. Dok imaju članice jedinstveno, članovi u pojedinom društvu imaju po dva do tri različita odela. Napredak u disciplini upravo je neverovatan. Zasluga za sve ovo u prvom redu ide energičnog i nenumornog, kao mračnog starostu poljskog Sokolstva brata Adama Zamoykskog i njegovih vernih i odanih, a ne manje radnih saradnika načelnika brata Fazanović i načelnice sestre Jadvide Zamoykske, čiji su ogromni duševni, fizički i materijalni napor i žrtve bogato naplaćeni, odličnom kakvoćom i visokim brojčanim stanjem poljskog Sokolstva.

Uspelom nastupu poljskog Sokolstva slede nastupi gestiju. Prvi su Američani, za njima Čehoslovaci, članovi i članice, pa Francuzi dok kočeno na dolazi red i na Jugoslavene. Naše Sokolstvo nastupilo je s prostim vežbama članova i članica za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu god 1930., koje su izveli skladno i upravo savršeno lepo. Članovi u dve kolone levoj i desnoj, a članice u jed-

JOSO ZIDARIĆ (Ljubljana I):

Ustanovitev sokolskih lutkovih gledališč*.

(Konec.)

VI.

O električnosti.

Da zbudimo čim večjo realnost pri pogledu na razne scene, služijo v prvi vrsti svetlobni učinki, s katerimi nam je omogočeno podajati potrebitno plastičnost slik, predmetov itd.

Gledalec mora dobiti res ugodje za svoje oko z lepoto podanih barvnih svetlobnih sestav. Le prirodi prilagođena barvana razsvetljjava približuje dejanje pravi resničnosti. Da se nam nudi ta dojem resničnosti, odvisi vse od dejstva, kako si znamo urediti razsvetljavo na odru.

Oder razsvetljujemo na štiri načine: s petrolejkami, z acetilenkami, s plinom ali pa najbolje z električno.

Navedeni prvi trije načini imajo toliko slabih lastnosti, da nam se skoro zdi odveč o njih kaj govoriti in jih nasvetujemo le tam, kjer ni električne napeljave. Dardanes pa je že skor sleherna vas elektrificirana. Zato se bomo omejili le na razlagu električne napeljave.

Vsekakor ne rabi lutkovo gledališče tako razsvetljave, kot jo rabijo večiki odr, čilih proscenij je posejan z neboj svetili, a imajo razen tega še več svetlobnih kompozicij v globino, ki se dadò izpod stropa spuščati v praverno višino na oder.

Našemu odru zadostujeta le spodnja in zgornja rampa, vsaka po 12 žarnic. (Glej obratzec 1.)

* Nastopno poglavje je iz prijaznosti napisal električar lutkovega gledališča br. France Sirnik.

njoj srednjoj koloni nastupili su u isto vreme na glazbu za članske vežbe. Članovi leve kolone radili su proste vežbe u levo, a desne u desno. Nastup bio je vrlo slikovit, pa su ga jednodušno hvalili i braća Čehoslovaci i Poljaci. Za zaključak javne vežbe održana je utakmica Saveza Slovensko Sokolstvo u štafetnom trčanju 4×100 m za članove i 4×75 m za članice. Uspeh takmičenja u štafeti članova je sledeći: I. ČOS, II. JSS, III. Poljsko Sokolstvo, IV. Rusko Sokolstvo. Našu štafetu sačinjavala su braća Režek, Pavšić i Stepišnik iz Ljubljane i Buratovic iz Zagreba. Ako uočimo vreme trčanja vidimo, da je borba bila vrlo oštrena. Štafa ČOS trčala je 44 sek., JSS 44,3 sek., Poljska 44,9 sek i Ruska 45,6 sek.

— Uspeh takmičenja članica u štafeti je ovaj: I. ČOS sa 39 sek, II. Poljska, III. JSS, a sačinjavale su ju članice Sokola II. iz Zagreba i to sestre: N. Perkova, Z. Oblakova, L. Oblakova i Z. Stefaninjeva.

Sletska scena.

Velika sletska scena, koja predstavlja venčanje Visle s Baltikom prekrasna je kompozicija načelnice sestre Jadvide Zamoykske, a prikazana je bila 29. juna na večer u velikoj areni sveopšte izložbe poljske u Poznanju, u kojoj je čitavo slovensko Sokolstvo učelo učešće.

Svečana povorka.

Prekrasan sunčani dan osvanuo je 30. juna na koji je za pre podne bila zakazana svečana sokolska povorka kroz grad. Zbor Sokolstva za povorku bio je na sletištu Sokola, odakle je krenula u 10 i po da se zaključi u 1. i po. Puna dva sata prolazilo je Sokolstvo oduševljeno pozdravljano od razdražanog općinstva, koje je strane, a naročito Čehoslovački i naše Sokolstvo hajnskačnje pozdravljalo, a članice darivalo ne samo evecem več i jagodama, čokoladom, šećerom i raznim voćem. Sokolstvo kćej je bilo oko 17.000 u povoreci osvojilo je sav narod, koji je s ponosom i zadovoljstvom gledao svoje najmilije i najlepše sinove i kćeri.

II. javna vežba.

Posle podne toga dana bila je priredena na jednostavnom ali solidnom sletištu II. javna vežba, koja je uspela skoro bolje od prve, naročito pak članice izvezle su svoj slikoviti nastup k prostim vežbama bolje od jučerašnjeg. Naši na toj javnoj vežbi nisu nastupili.

Banket grada Poznanja i br. Zamoykskog.

Toga dana na večer priredila je gradska opština zajedno sa br. Zamoykskim, svojim najuglednijim gostima svečani banket, na kojemu je bilo prisutno oko 150 osoba. Bili su svi diplomatski predstavnici stranih država, vode i predstavnici stranih težavečkih organizacija, staroste i načelnici i njihovi zamenici odnosno za stupnici svih sokolskih Saveza uz najviše predstavnike poljskog Sokolstva i grada Poznanja. Za zaključak tog banketa, a posle svršenih pozdrava i govora, priredilo je Sokolsko društvo Zagreb II težavečku akademiju, na kojoj su članovi izveli Janković.

Polonaisu i Kramarskove »Galijašev«, dok su se članice istakle svojim istimčkim vežbama »Relief« i »Motiv« i ples u hramu kompozicije br. Kraemeršeka. Naročito ih je pohvalila zam. načelnice ČOS s. Fučikova pred poljskim novinarima, kojima je rekla: »Ovo što ste danas videli, gospodo, to je gornja granica sokolske telovežbe, u kojoj osim zdravlja, snage i svake živote.

Sednica odbora SSS.

1. jula pre podne od 10.—12. sati bilo je kod brata Adama Zamoykskog sednica Saveza »Slovensko Sokolstvo«. O toj sednici bila je izdanica načelnice ČOS trčala je 44 sek., JSS 44,3 sek., Poljska 44,9 sek i Ruska 45,6 sek.

— Uspeh takmičenja članica u štafeti je ovaj: I. ČOS sa 39 sek, II. Poljska, III. JSS, a sačinjavale su ju članice Sokola II. iz Zagreba i to sestre: N. Perkova, Z. Oblakova, L. Oblakova i Z. Stefaninjeva.

Odvod posetilaca Husova proslava.

Radi učenje kiša moral se javna vežba prerano zaključiti i program skratiti. Za vreme najjače kiše nastupila je vojska s vežbama puščama. Naši nastupili su opću vrlo dobro i skladno s našim beogradskim sletskim vežbama.

Za vreme nastupa od 5000 članova spustio se nad sletište jedan avion i bacio lovov venac. — U meduvremenu primio je predstavnik slovenskog Sokolstva br. A. Zamoykskog, br. E. Gangl, br. Dr. Verguna i vodu bugarskih Junaka Danailova. Našem starosti br. Ganglu rekao je tom prilikom ove značajne reči: »Sokolstvo čemo preporoditi sve slovenske narode.«

Radi jake kiše moral se javna vežba prerano zaključiti i program skratiti. Za vreme najjače kiše nastupila je vojska s vežbama puščama. Naši nastupili su opću vrlo dobro i skladno s našim beogradskim sletskim vežbama.

Povorka i odlazak iz Plzna.

U nedelji 7. jula prošla je gradom svetčana povorka u kojoj je bilo 11.500 članova i preko 8000 članica. Konjanika bilo je 400. U povoreci je bilo 140 Jugoslovena, 4 Poljaka, 150 bugarskih Junaka i 250 Rusa. Narodne nošnje nisu isle u povoreci već su čekale na Trgu Republike gde je bio zbor Sokolstva, kojeg je starosta župe br. Šip, a poslavalo društvo »Hlahol«.

Dolazak prezidenta, javna vežba.

6. jula bio je na krasnom sletištu prireden pokrajinski slet ČOS na kojem su učestvovali prvi put iz ratiški Slovensi. Nastupili su braća Čehoslovaci, Jugosloveni, Bugari i Poljaci. Pre početka javne vežbe došao je u Plzen i predstavnik republike Masaryk dočekan na stanicu od gradonačelnika i staroste župe, koji mu je pričvrstio na grudi sletski znak. S autom je krenuo odmah iz pozdrava na sletište gde ga je u ime ČOS pozdravio zamenik staroste ČOS br. Mašek ovim rečima:

»Mi smo se veselili Tvoj dolasku, da Ti vidiš naš napredak za vreme od poslednjeg sleta. Naš slet u Plznu neka bude pobuda za pojačane napore, da telesno, duševno i moralno podignemo snage našega naroda, kojemu želimo pokazati pravi put, a koji vodi ostvarenju naših idea: Zdrav i jak čehoslovački narod u sreću Evrope. Za Naciju želimo doprineti, sve u požrtvovanom, radosnom i nesrećnom obliku, a u duhu i načinom našeg osnivača Dr. Tyrša.«

Prezident je odvratio: »Brate! Zahvaljujem Ti za ljubazne reči. Ja znam koje zadaće Vi imate, a koje je doneleo vreme. Svi slojevi našega naroda, političke stranke, Sokolstvo kao i pojedinci stoje sada kao celina pred novim zadaćama. Ne novima iz temelja, ali ipak su zadaće. Tyršev temelj može im biti smernica i osnova prave demokracije i u republici može svakome biti smernica za pravilan cilj. Brate! Želim Tebi i svoj braći, da Vi taj svoj cilj postigne! Nazdar!«

Cim je prezident ušao u svoju ložu bila je razvijena prezidentova zastava i intonirana državna himna. Uz predstavnika bili su u počasnoj loži bugarski poslanik Vazov, predsednik skupštine Malypetr, podpredsednik Stivin, podpredsednik senata Dr. Brabec, mnogi poslanici i senatori, kao i ostali oficijelni zastupnici među kojima je bio i naš poslanik Andelinović iz Praga.

red u akumulator še napolnjen ali izpraznjen.

Na vruhu razdelilnika je dalje žarica za razsvetljavo električne plošče, ki jo rabimo obenem kot upor pri napajanjem akumulatorja. Namesto akumulatorja rabimo z manjšim stroškom žepne suhe baterije s trojno kašacitem.

Kjer je na razpolago izmenični tok 110 ali 220 voltov, si nabavimo ali sami izdelamo transformator za zvonec s sekundarno napetostjo 4 voltov in najmanj 1 ampera. V tem slučaju mora odgovarjati signalni zvonec izmenični strugi. Ta naprava ima to prednost, da je najbolj priročna, obenem pa najcenejša.

Iz razdelilnika si napeljemo žico (telefonsko) zopet po najbližji poti do parapeta, kjer jo vzdolimo kot upor pri napajanjem akumulatorja. Namesto akumulatorja rabimo z manjšim stroškom žepne suhe baterije s trojno kašacitem.

Vse one lutke, pri katerih rabimo male žarnice, so opremljene z okovjem, na katero je poleg nosilne zice in nitri napeljana tudi tenka izolirana žica (1 mm premere) v dolžini najmanj 2 m, koncem katere je pritrjen vtikač.

Za provajanje bliska pritrimo ob levu zgornji rampi 100 vatno žarnico brez senčnika. Na razdelilniku pa imamo zadevno stikalo (glej obr. 7).

Čim bolj si zavarujemo strugo z varovali, tem manj možnosti je, da nam — ob nerodni manipulaciji — nastane kratek stik in ugasne vsa razsvetljave na odru. Zaradi te možnosti je treba vsako barvo za vsako svetlobno rampon zavarovati z omenjenimi varovali, kar je tudi razvidno iz slike.

Poleg glavnega toka pa rabimo še slabi tok za razsvetljavo 4 voltnih žarnic, na primer pri zmaju, sovi, kresnici itd. Za tako razsvetljavo je najbolje, da si nabavimo 4 v. akumulator, ki ga namestimo v kaki skrinjici v bližini razdelilnika.

Kakor razvidno iz razdelilnika, rabimo še zvonec, pod njim gumb, s katerim naznavamo pričetek vsakokratnega dejanja. Pod tem pa v ploščo vdelana luknja za 4 v. žarnico v svrhu kontrole, jeli je vod slabega toka v

JOSO ZIDARIĆ (Ljubljana I):

Ustanovitev sokolskih lutkovih gledališč*.

(Konec.)

VI.

O električnosti.

Da zbudimo čim večjo realnost pri pogledu na razne scene, služijo v prvi vrsti svetlobni učinki, s katerimi nam je omogočeno podajati potrebitno plastičnost slik, predmetov itd.

Gledalec mora dobiti res ugodje za svoje oko z lepoto podanih barvnih svetlobnih sestav. Le prirodi prilagođena barvana razsvetljjava približuje dejanje pravi resničnosti. Da se nam nudi ta dojem resničnosti, odvisi vse od dejstva, kako si znamo urediti razsvetljavo na odru.

Oder razsvetljujemo na štiri načine: s petrolejkami, z acetilenkami, s plinom ali pa najbolje z električno.

Navedeni prvi trije načini imajo toliko slabih lastnosti, da nam se skoro zdi odveč o njih kaj govoriti in jih nasvetujemo le tam, kjer ni električne napeljave. Dardanes pa je že skor sleherna vas elektrificirana. Zato se bomo omejili le na razlagu električne napeljave.

Vsekakor ne rabi lutkovo gledališče tako razsvetljave, kot jo rabijo večiki odr, čilih proscenij je posejan z neboj svetili, a imajo razen tega še več svetlobnih kompozicij v globino, ki se dadò izpod stropa spuščati v praverno višino na odru.

Našemu odru zadostujeta le spodnja in zgornja rampa, vsaka po 12 žarnic. (Glej obratzec 1.)

* Nastopno poglavje je iz prijaznosti napisal električar lutkovega g

Naši pokojnici.

† Br. dr. Miladin Veličković - Svinjarev.

Kada su se 2. juna o. g. oko 6. časova ujutru deca, naraštaj i članstvo Sokolskog društva u Novom Sadu počeli sakupljati u Sokolani radi polaska na vežbalište gde se tog dana, uz učeće nekoliko stotina vežbala sviju kategoriju, imala održati velika javna vežba društva i veličanstveni sokolski manifestacioni zbor, crna zastava na pročelju Doma saopštila im je tužnu i izne-

nadnu vest da se toga jutra, kada se na istoku sunce radalo, preselio u večnost jedan od osnivača Sokolstva u Vojvodini, prvi načelnik (voda) i bivši podstaresina novosadske sokolske organizacije, brat dr. Miladin Veličković - Svinjarev.

Vest je delovala kao iz vreda neba grom, i žalost sviju bila je neizmerna i dvostruka: što je dan najveće sokolske radosti, na koji su prostranim ulicama Novog Sada trebali da odjekuju veseli zvuci novoosnovane društvene fanfare, da se zapečaju sokolske zaštave i da se zaori sokolska pesma i muška reč odusevljene sokolske omladine, doneo ovako bolan udar i gubitak, mesto pesme suze, mesto fanfare pritajeni plač i mukli bol. I crvene košulje, koje su u svečanoj povorci trebale da kao živa sokolska misao prodeluju kroz novosadske ulice, postali su zloslutni glasnici koji su za tren oka proneli kroz varoš, s kraja na kraj, tužnu vest da nema više brata Miladina.

U 10. časova pre podne već je bilo na odru u sokolani, obučenoj u crnu draperiju, mrtvo njegovo telo, okruženo divnim ećećem koje je tako voleo, a koje njegove za nauvek sklopljene plemenite oči nikada više gledati neće.

Počasna straža sokolska, nema kao bol i ukočena kao sinta leđa, tumačila je, bez reći i pokreta, hiljadama gradana koji su celog tog dana do kasno u noć, pa i sutradan do samog početka sahrane, dolazili u sokolani, da se pred zemnjim ostacima pokloni veličini njegova duha, šta je za Sokolstvo značio brat Miladin, kako je neizmerna ljubav sokolska prema njemu i još veća tuga za njim.

Na sprovodu, koji se 3. juna u 3. času po podne krenuo iz sokolane, kroz Sabornu crkvu, pored Matice Srpske i Gradske kuće pa sve do Aljmaškog groblja, prolazeći kroz guse redove desetine hiljada građanaca sa izrazom iskrene žalosti na licu, dvanest govornika u ime Sokolstva, Narodne Odbrane, Matice Srpske, Gradske Opštine, Srpsko-Pravoslavne crkvene opštine, Patronata bivše Srpske Muške Gimnazije, Država Lekara, Garnizona Petrovaradina Novi Sad, Udrženja rezervnih oficira, Državne Bolnice i Slobodnog Zidarstva, trudilo se da naslika što verniji portret njegov i u blistavom svetu njegovog, časnog i pošteneog patriotskog rada i velikih dela njegovih, prikaže pravi lik njegov, koji nam je šamrni kovčeg ispred očiju zauvek zaklonio.

I svi ti zamasi retorske kićice, svi ti drhtaju iskreno uzbudenog glasa i potresenog srca, govorili su samo jedno, imali su samo jedan referen, samo jedan eho: Miladin je bio Soko. Soko dušom i telom, Soko u sokolani, Soko van nje; Soko i u javnom i u privatnom životu, Soko svuda i svagde; Soko od rane mladosti pa do smrti.

Roden 12. aprila 1876. god. u St. Bećiju u porodici siromašnog židara, kao dečak, posle očeve smrti, našao se još u težim materijalnim prilikama. Medutim želja za školom nadvaladala je sve težkoće i on dolazi u Novi Sad, kao ličlarski šepr. Zahvaljujući tadašnjem direktoru Srpske gimnazije Vasi Pušibru, uspeva da uđe u gimnaziju gde se izdržava, u glavnom, svojim sopstvenim radom. Doinje, kao odličan učenik, dobija stipendiju, i pomoću nje nastavlja studije, vazdan oslanjajući se prvenstveno na svoju sopstvenu snagu i kreće se kroz težku i ogorenju životnu borbu put za lepu budućnost.

Dr. VI. B.

Posle svršenih medicinskih nauka on dolazi u Novi Sad gde počinje praksu kao privatni lekar, stupajući odmah i u prve redove na poprištu političke borbe, koja pod tačnim prilikama nije bila ni laka ni bez žrtava. Još kao omladinač u Pešti, on je bio istaknut član radikalne omladine, a po dolasku u Novi Sad, on postaje jedan od prvaka Narodne Radikalne Stranke, u čijoj je borbi, pored Jaše Tomića i ostalih voda, najaktivnije učestvovao, sve dok se 1909. g. iz taktičkih razloga, nije razisao sa vodstvom Radikalne Stranke i, pokretanjem dnevnika »Srpsko«, odvojen je nastavio svoju političku delatnost.

Kada je osnivanjem Srpskog Sokola u Sr. Karlovcima dr. Laza Popović bio ustalasao sokolski pokret u srpskom delu našega naroda u ovim krajevima, i kada je sokolska misao, pored svih barikada podignutih od strane madarske vlade, bila prešla Dunav i zakoračila prostranim bačkim ravninama, među prvim srpskim Sokolima u Novom Sadu nalazimo brata Miladina, koji se energijom svoje nesalomljive volje, poletem duše i telom gorostasa sam po sebi nameće za prvog »Vodu«, kako se tada još zvao društveni načelnik, da posle toga nikada više ne napusti sokolske redove i da vazdan, kao i na mnogim drugim poljima javnog i kulturnog života našeg naroda, neumorno i samopregorno saraduje na ostvarenju velikih sokolskih idea.

Za vreme balkanskog rata on prelazi u Srbiju, gde u službi Srpskog Crvenog Krsta vidi rane junaka koji svojom krvlju zasluže temelje današnje naše Kraljevine.

Kada je izbio svetski rat, brat Miladin, po kazni, kao veliki Srb u nacionalista, mobilisan odlazi na front, gde kao lekar pokazuje svu veličinu plemenite svoje slovenske duše, izlažući toliko puta smelo najvećoj opasnosti svoj život, da bi spasao iz ruku krvozedne austro-madarske soldatske i od svirepe smrti nevinu rusko stanovništvo — i ruske vojnike koji po nesreći dođade rostvora.

Posle oslobođenja, on još sa većim zahonom nastavlja svoju mnogostranu delatnost. Postaje primarius i šef ginekološkog odjeljenja Državne bolnice u Novom Sadu, i na polju naše mlade medicinske nauke, posle temeljnih studija i na osnovu bogate prakse, daje, pored mnogobrojnih stručnih članaka i predavanja (medu kojima i jedno na sveslovenskom lekarskom kongresu u Varšavi), u svojim »Osnovima nauke o porodajima«, krupno naučno delo, zadužujući istovremeno kao praktičan lekar svojim izvanrednim stručnim znanjem, savsesuću i požrtvovnošću, vrlo često bez ikakve nagrade, mnogobrojne svoje bolesnike iz bliza i izdaleka.

Ali taj ogromni rad ne iscrpljuje njegovu stvaralačku snagu. On se pun patriotiskog oduševljenja, vraća u Radikalnu Stranku, i sa Jašom Tomićem radi zajedno na političkom polju, sve do Jaštine smrti. Saraduje aktivno u »Zastavi«, pišući ugovornike, a prilikom izbora za Ustavotvornu Skupštinu postaje narodni poslanik. Medutim docnije, razočaran usled sve veće surovosti, degenerisanosti i beznačelnosti političke borbe, on se zahvaljuje na mandatu i povlači sa političke arene, da bi se sav posvetio radu na kulturnom, prosvetnom i humanom polju, kao član predstavništva grada Novog Sada, predsednik Lekarskog društva, potpredsednik Matice Srpske, zamenik starešine Sokolskog društva, član Patronata i mnogobrojnih drugih ustanova i organizacija. Učestvuje kod osnivanja anti-tuberkulozne lige, kao i Društva za proučavanje i suzbijanje bolesti raka, kojoj je i podlegao. Pored toga bavi se i beletristikom i piše pozorišna dela od kojih je drama »Mamone« s uspehom igранa prošle godine u Novosadskom Narodnom Pozorištu.

I kroz ceo njegov život, kroz ogromni njegov rad i neverovatno veliku aktivnost, kao crvena nit provlači se osnovna njegova crta, koja ga upravo i karakteriše kao potpunog, pravog Sokola: neustrasivo i pravim putem uvek se boriti za dobro i protiv zla; nikada ne misliti na sebe i svoju korist već uvek na spas i dobro celine, naroda, društva, zajednice; nikada ne biti zadovoljan sa onim što jeste, već stalno i neprekidno težiti ka savršenstvu, u prvom redu moralnom i duhovnom, tešuti i glaćajući grubi kamen svoje ličnosti, e da bi ga što svetlijeg užido u veličanstvenu zgradu svoga naroda, Slovenstva i Čovečanstva.

I ta prometejska težnja za savršenstvom i svetlostu, ožarena bezgraničnom dobrotom retko plemenita srca, nadahnute sokolska pokolenja koja dolaze i uputiti ih pravom stazom sokolskog streljenja, pored koje se nalazi, kao putokaz, sveti grob brata Miladina, belim ružama i crvenim karanfiljima okičena sveža humka, sa epitafom:

»Ovdje počiva Soko koji je brinući se za druge zaboravio na sebe...«

Dr. VI. B.

† Br. dr. Gregor Žerjav.

Dne 27. junija t. l. je u Poljčah pod Karavankami prestalo eno najplemenitejših jugoslovenskih sokolskih srca. Svojo življensko pot, ki ni bila nikdar posuta s ejetjem, je dokončal brat dr. Gregor Žerjav, minister v počku, star niti ne še 47 let.

Njegovo življene in delovanje je v takoj temni zvezji z našo državo in jugoslovensko idejo, kakor malokaterga Jugoslovena. Od zgodnje mladosti do zadnjega dnia je deloval za uredništvo in poglobitev Jugoslovenstva. Že kot dijak je organiziral in vodil se stanke in zborovanja nacionalno mislečje mladine v Sloveniji, na Hrvatskem in v Srbiji. Neustrasno in neumorno je bilo njegovo delo v času svetovne vojne za razpad Avstrije in za ujedinjenje jugoslovenske Nacije. Z vso energijo je deloval v osvoboženih in ujedinjenih domovini kot politik in državnik.

Pokojni brat dr. Žerjav je bil neutrudljiv v svojem delu. Vzlet težki bolezni, ki ji je kljuboval polovico svojega življenga, je deloval skoraj noč in dan, ustvarjal načrte, dajal inicijative, vodil politiko ter bil pri svojem ogromnem delu o vsem javnem življenu in o vseh pokretih točno informiran. Visoko naobražen, in nenačadno nadarjen, je bil med najjačjimi osebnostmi v našem državnem javnem življenu. Nacionalist in napred-

nik je imel mnogo nasprotnikov, ki ga pa daleko niso dosegali v boju za naše ideale narodnega in državnega vladanja.

Prirodno, da se je posebno zanimal tudi za Sokolstvo, v katerem je videl veliko moč za vzgojo naroda. Dasi ni nikdar aktivno deloval v Sokolstvu, je bil vendar točno poučen o sokolskem pokretu in je veste zasledoval delovanje v sokolski organizaciji. Neštetokrat je pomagal raznim sokolskim društvtom ter zlasti podpiral graditve sokolskih domov. Bil je prav in edkratoski pripadnik naših velike sokolske rodovin.

V življenu je bil neizmerno skromen ter si za vse svoje velikanske delo ni pridobil nikakega imetja. Umrl je kot siromak. Njegovo usmiljeno srce je bilo odprtlo za vsako pomoč in po svojem demokratičnem nazoru je občeval z vsakomer prijazno in ljubezni.

Veliki duh, ki je ustvarjal in izviral ogromna dela, bo ocenila pravčeno šele zgodovina, ki nepristransko sodi o človeških činjih. Jugoslavija je izgubila s pokojnim bratom dr. Žerjavom najboljšega delavca, ki bi bil ustvaril s svojo nezumljivo voljo še velika dela. Slovenija ga bo pogrešala najbolj, ostane nepozabljena na vek. Večikemu možu in ljubemu bratu — večen in časten spomin! B.

† Br. Franjo Vajda.

Nagla smrt našeg vrednog čestitog in nenadoknadivog uzor Sokola br. Frana Vajda, porazno je delovala u

† FRANJO VAJDA,

prof. Pom. voj. akademije i podstaresina Sok. društva u Dubrovniku.

redovima sve one braće koja su imala srcu da bliže upoznaju plemenito sreću i čuju razborito reč neprežaljenog brata. — Pored njegove čestite poročice najteži je udarac pretrpelo Sokolsko društvo u Dubrovniku, za koga je br. Vajda bio usko vezan dugo godina, kao podstaresina. Njegova je največa zasluga što je svojim primerom in reč odgojio u Dubrovniku čitavu generaciju pravih Sokolova ulevajući u njih sve najlepše sokolske vrline.

Njegov stalni kontakt sa vežbaonicom — upravnim odborom — prednjačkim zborom — prosvetnim odborom te nj. g. lepa reč kao predavača na prednjačkim tečajevima, do prinela je da je Dubrovački Soko primio i izvolio sokolsku tačnost koja je samo Slovincima prizadena. — Mali brat Franjo uživao je potpuno površenje kod svih Sokolova u društvu i uži. Tako da smo u mnogim raspravama i diskusijama očekivali njegovu konačnu reč. Čitavo je svoje slobodno vreme provadalo u dvoranji — sve su ga kategorije neobično volele jer je bio do skrajnosti pravedan — a svemu davali puno poštovanje, jer je bio pravedno strog.

Naročitu je pažnju posvećivao dečijim kategorijama, koje je redovito posećivao i očinskih ih voleo. Bilo je slučajeva da su ona najsišnija dečica videće br. Vajdu na sokolskom radu — na upit prednjaka: »koji su osnivači Sokolstva« uvereno odgovarala: »brat Vajda!«

Sećajući se svih Tvojih vrlina dragih brata Franja, i gledajući obilan plod

Tvog nesebičnog uspešnog rada s skim bolom u duši preživljujemo ove strašne časove klanjanje Tvojome peplu i žečeći mir duši Tvojoj! B. Hope.

† Br. Ivan Kolić.

U 27. godini života umro je 14. junia t. g. član Sokolskog društva u Karlovcu br. Ivan Kolić. Rodio se u Karlovcu, gde je po svršnoj osnovnoj školi i gimnaziji bio činovnik urede za osiguranje radnika. Bio je članom pev. društva »Zora« i našega društva.

Pokojni br. Kolić bio je neobično skroman, miran i čedan. Po tim svojim vrlinama bio je svima neobično milo i drag, pa nam je tim teži gubitak njezine drage pojave iz naših sredine. Na poslednjem putu do včenoga počivališta ispratilo ga je naše društvo sa fanfarom, pev. društvo »Zora« i velik broj građanstva.

Neka mu je večna uspomena medu nama! H. n.

† Br. Stevan Djukić.

Dana 21. o. m. umro je brat Stevan Djukić, načelnik Sokolskog društva Dalj. 22. o. m. sahranjen je brat Djukić učeće svih kategorija članstva Sokolskog društva u Dalju i mnogobrojnjem građanstvu. Ovo mnogo učeće dokaz je, da je brat Djukić u velike svojim radom zadužio Sokolstvo a kao sokolski uzgojen intenzivno je radio i svojim radom stečao velike simpatije i poštovanje svoje sredine. — Sokolsko društvo u Dalju, čiji je on osnivač i prvi načelnik, došlo je njegovim trudom u red najboljih društava župe. On je pionir naše težnje, da Sokolstvo prodre u selo i u selu Dalju sokolska ideja je prigljena i uхватila je dobar koren.

U ime starešinstva župe oprostio se sa pokojnikom tajnik župe brat Radoje Stepanov, koji je u svom dirljivodgovoru istakao veliki gubitak, što ga je Sokolstvo, njegova obitelj i sreća drina pretrpela njegovom smrću. Neka je slava bratu Djukiću!

N. C.

SPOMENICA SIBENSKOG SOKOLA 1899.—1929.

I sokolsko društvo u Sibeniku proslavilo je u obliku sleta jadranskih Sokola svoju 30 godišnjicu in tom priljubljenom izdalu svoju »Spomenicu« sa 42 strane (oktav formata) sa 34 slikama (ličnostmi i sokolskimi prizadabami iz života i rada društva, a na prvoj strani velika slika naslednika prestolja kraljevića Petra, kuma naraštajske zastave. Osim prigodnih pesama te članaka dr. Lazar Cara Dr. Laze Popovića, Dušana M. Bogunovića, dr. Filipa Smolčića, dr. Huge Westa, pisanih u duhu sleta i rada Sokola na Jadranu — dat je iz pera brata Stjepana Celara u članku »Tri decenija« istorijat i borba sibenskog Sokola. Spominjući kratko istoriju ideje sokolske misli kod ostalih delova Slovenija, naročito se obazra na razvitak sokolske misli v Dalmaciji i svome društvu, prikazujući borbu, koju je predstavljalo Hrvatsko Sokolstvo, naročito u Dalmaciji vodilo ne samo za ideale Hrvatske, već i za težnje.

U dalnjem opisuje razvitak Sokolstva od 1899.—1909. posvetu zastave, kojom prilikom govorili su prvi hrvatski radnici Don I. Pudar i Juraj Bicanin; zatim onu braču i sestru, koji su bili u starešinstvu, a iz čega se vidi, da su prve ličnosti u građanstvu bile i vode Sokolstva; sledi opis vežbi društven

stva kao jedan od temelja sokolske ideologije i naše trajne budućnosti.

Neka mi ne zamere ostala braća i sestre ako u ovome izveštaju spomenem dva naša braća: Ljubu Montanu i Pavu Kovačevu, čija imena u tom radu ističu se, i kojima pripada velik deo priznanja za rad i uspeh. Mi, ostali jugoslovenski Sokoli iz ove »Spomenice« možemo se poučiti kako se razdilo u hrvatskom Sokolstvu Dalmacije za ideale slobode i kako danas rade naša braća sa Jadrana za ideale jedinstva.

SOKOLSKA ČITANKA.

Brat Vojislav Bogićević, koji pokazuje sve više volje da je pisane stvari Sokolstvu izdaje II. vlastito izdanje »Sokolske Čitanke« na 72 strane. Sadrži članke: O sokolskoj ideji, važnost telesnog vežbanja, o sokolskoj disciplini, organizacija Sokolstva prava i dužnosti članova, Sokolstvo i dnevna pitanja, sokolski zakonik i Jugoslovensko Sokolstvo 1909.—1929. — Stoji Din 5.

Ovo su tri najnovija izdanja u sokolskog knjižvosti, koja toplo preporučamo svim bratskim društvima, a pojedincima za sokolske knjižnice.

Dušan M. Bogunović.

»NOVI ŽIVOT«,

List za težalkoholnu kulturu: Vlasnik i izdavač prof. Dr. D. Mašek u Zagrebu. Urednik: Urednički odbor. Odgovorni urednik: Ivan Krznarić. — Izlašao je 1. broj ovog novog antialkoholnog časopisa, koji izlazi u Zagrebu. Pokrenula ga je jedna grupa uglednih zagađečkih apstina na čelu sa poznatim sveću prof. u m. Dr. Maškom. List je namenjen odraslim članovima trezvenjačkih društava kao i svima onima, koji se zanimaju za antialkoholni pokret. U sadržaju se ističe naročito ugovorni članak prof. D. Perovića (Zagreb) »Etički znjajci antialkoholnog pokreta«. Osim njega piše Doc. Dr. Sartorius (Münster) o temi »Alkohol i radna sposobnost« a abs. jur. J. Matinčić o »Postanak i motivima američansko-prohibicije«. Sledi zatim rubrike »Antialkoholni pokret u Jugoslaviji«, »Nove knjige« i »Bilješke«. — List izlazi svakog 1. u mesecu. Pretplata na 6 brojeva — (1 knjiga) iznosi samo 10 Dinara. Naručuje se kod uredništva lista: Zagreb, Opatička ul. 3, soba br. 8.

POZIV NA PRETPLATU.

Brat Dušan M. Bogunović nas moli, da objavimo njegov poziv na subskripciju, koji glasi:

Bratsko društvo!

Da bih u štampu jednu od najpotrebnijih knjiga za društvene i župskе prosvetare, te članove Sokolstva,

»SOKOLSKA PROSVETA«.

To bi bila druga svezka »Sokolskog Bukvara«, koji će tokom vremena biti u celosti izdan, a raspravlja sva pitanja sokolske ideologije, tehnike, organizacije, prosvete i t. d. (Prvi svezak bila je knjiga »Sokolstvo i Narodna Vojska«, izlaša god. 1927. stoji 15 Din, može se još poručiti).

Sokolska Prosveta imaće pet štampanih tabaka t. j. 80 strana (oktav formata). Cenam 15 Din zajedno s poštarnicom i otpremom. Vanjsku stranu izradio je prof. muške učiteljske škole u Zagrebu i umetnik gosp. Zvonko Lukinović. Knjiga će biti štampana samo latinicom i pre štampanja biće pregledana od starčinstva Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. Kao celina ona sadrži sistem, metod i smjer sokolske prosvete samo kod članstva, dok će za rad s podmladkom i naraštajem biti posebna knjiga, jer je metod, smjer i sistem za naraštaj i podmladak drugačiji od članskoga. Knjiga se deli na opći, specijalni deo, te dodatak.

Opći deo. 1. Uvod u sokolsku prosvetu, njena potreba u sokolskoj organizaciji. 2. Istorija sokolske prosvete u slovenskim organizacijama. 3. Smer, metod i sistem sokolske prosvete. 4. Organizacija i administracija prosvetnog rada u sokolskim jedinicom.

Specijalni deo. Sredstva sokolskog prosvetnog rada: 1. Život i rad sokolskih pojedinaca, društva i saveza van i unutar sokolskog saveza. 2. Lični saobraćaj i razgovor. 3. Samoobrazovanje. 4. Nagovor — predavanja (opća i stručna sokolska, posebna i prilikom raznih priredaba i sokolskog rada). 5. Idejna škola društva (župski i savezne prosvetne škole). 6. Sokolska stalna predavanja. 7. Debatne večeri — sokolski sastanci. 8. Sokolske večeri (pozorišne, kinematografske, pevačke, glazbene, literarne i t. d.). 9. Slovenske sokolske večeri. 10. Sokolska štampa — knjižnice i čitaonice. 11. Rad sokolske prosvete u narodu, van dvorane, a za Sokolstvo (rad po selima). 12. Izleti — protualkoholni rad u društvinama. 13. Prosvetni sokolski rad i prosvetni rad države i privatne inicijative van Sokolstva.

Posebni deo. 1. Govorništvo. 2. Novinarstvo. 3. Gradansko obrazovanje i sokolska prosveta. 4. Narodno-odbranbeni rad i sokolska prosveta. 5. Socijalni rad i sokolska prosveta.

Da bi se knjiga mogla izdati i pokriti troškovi štampe, korekture, vanjske strane, otpreme, te blizu 20% što knjiga propada kod društava, a uz ovaku malu cenu, — treba 2000 pretplatnika, što znači, da bi prosećno svako društvo, trebalo da naruči po pet komada. To ne će moći svako društvo, radi toga molim veća društva, da se pobrinu za veći broj pretplatnika, kako bi se skupio taj potreban broj pretplatnika.

Novac za knjigu plaća se tek po primiku knjige, a moralna je obaveza, da broj naručenih knjiga mora društvo da primi.

Molim upravne odbore, a naročito prosvetne i prednjačke zborove, te braću i sestre, da se zauzmu za raspšaćanje ove knjige, jer nam je ona kao praktična uputa te vrste za prosvetni rad najpotrebnija.

Osim tačnih pretplatnika može svako društvo da naruči izvestan broj knjiga tim da će se u roku od dva meseca po primiku raspačati.

Molim, da se ovo dovrši do kraja jula, kako bi početkom septembra knjiga bila u društvinama i kako bi mogao dalje raditi na izdanju »Sokolskog Bukvara«. — Zdravo!

Na Vidov dan pa se je zbrala naša sokolska mladina u Švicariji, da tuđa ona proslavi važno oblećnicu. — Proslavo je otvoril z nagovorom prosvetar br. Šterk. Nato pa nas je sestra Kocumova povedla u kraljestvo Carovnic u vil ter nam povedala pravnično pravljico o dobrem pastirčku Janezu. — Najzanimljiviji del popodneva pa je izpolnila tombola, ki je

IZ NAŠIH ŽUPA

ŽUPA MARIBOR

Tekme mariborske sokolske župe so se izvršile u nedeljo, dne 30. junija 1929. Od 33 u župi včlanjenih društava se je udeležilo tekem le 10 društava, kar je vsekakor zelo malo; med drugimi, ki niso sodelovala, so tudi taka, ki bi po svojem položaju — tako z ozirom na število članstva, kakor tudi na svoje gmotne razmere — lahko tekmovala; to so n. pr. društva Ptuj, Slovenske, Murska Sobota in dr. Večino tekmovalcev je kajpada dalo mariborsko okrožje. Društva so postavila 7 vrst članov ter nekaj posameznikov, skupno 61 tekmovalcev in 5 vrst članov, skupno s posameznikami 33 tekmovalk. Člani so imeli sedem panog: drog, bradija, proste vaje, skok v dolžino in višino, tek na 100m ter suvanje krogla; članice pa: proste vaje, drog skok v višino, tek na 100 yardov in suvanje krogla. Dosegli uspehi tekme so nadpovprečno dobri. Društva so dosegla sledeča mesta:

Clani: Studenci 94,6%, Maribor I 93,92%, Maribor star. 88,97%, Varaždin 82,09%. Oplotnica 69,95%, Maribor III 69,64%, Konjice 67,70%.

Clanice: Maribor I 98,71%, Maribor II 84,92%, Konjice 82,60%, Sv. Ljubljana 77,35%, Maribor III 74,14%.

Prva mesta so zasedli:

Clani: I. Zej Herman (Studenci) 100%, II. Ferš Lojze 97,14%, III. Kavčič Janko (Maribor) 96,78%.

Clanice: I. Pipan Mira (Maribor) 100%, II. Monja Slava 99,50%, III. Tušek Milena 99%, Šentjurc Angela 99%, Smerdu Anica 99%, Jereb Jelena (Konjice) 99%.

Posebne omembe vredno je, da so na tretjem mestu starejši člani društva Maribor, kar dokazuje, da se da tudi v teh oddelkih v vztrajnim delom mnogo dosegli. Telovadba starejših bratov je dosegla v društvinah mariborske župe že razveseljiv razmah.

Lr.

DRUZABNI VEČER ČLANSTVA IN MLADINE V PTUJU.

Sokolsko društvo u Ptiju je priredilo na predvečer u proslavo Vidovga dne in 10letnici Jugoslovenskoga Sokolskega Saveza družabni večer za članstvo, naslednjega dne pa družabni popoldan za sokolsko mladino. Članstvo se je u prav lepem številu odzvalo proslavi, kjer nam je naš priljubljeni predavatelj br. Sluga v lepem predavanju podal zgodovino in razvoj slovenskega, hrvatskega in srbskega Sokolstva pred vojno, omenil kratko zasluge Sokolstva med vojno ter orisal tudi razmah sokolske ideje po vojni in postanek Jugoslovenskoga Sokolskega Saveza. — Bratska mu hvala!

Na Vidov dan pa se je zbrala naša sokolska mladina u Švicariji, da tuđa ona proslavi važno oblećnicu. — Proslavo je otvoril z nagovorom prosvetar br. Šterk. Nato pa nas je sestra Kocumova povedla u kraljestvo Carovnic u vil ter nam povedala pravnično pravljico o dobrem pastirčku Janezu. — Najzanimljiviji del popodneva pa je izpolnila tombola, ki je

marsikako glavico osrečila s prav tečnim dobitkom. Saj je prišel na vrsto skoraj vsakdo, kajti dobitkov je bilo nad 100. Ob zaključku pa so še bili vs. pogostočeni z dobrim kruhom in malinovcem. Vsem darovalec bodi izrečena na tem mestu v imenu sokolske mladine prisrčna hvala.

OKROŽNI ZLET DRAVSKEGA OKROŽJA.

V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil VI. okrožni zlet Dravskega okrožja v Ormožu. Domače društvo je hitelo s predpripravami in priureditvijo letnega telovadbišča, da dostojno proslavi ta dan in sprejme goste iz Čakoveca, Lendave, Ljutomerja, Ptuja, Središča in Varaždina. Že po prvih jutranjih vlakih se je zbralo na letnem telovadbišču precej telovadcev, med temi največ naraščajo. Ob 9. uri so se pričeli skupnje z vsemi oddelki, ki jih je spremljal srediska sokolska godba pod vodstvom br. Kocjana. Po skušnjah se je vršil koncert na Glavnem trgu.

Ob pol 14. uri so se zbrali vsi oddelki na postaji k sprejemu zadnjih gostov, od koder je krenila nato povorka skozi mesto na zletišče, kjer so se morale nadaljevati skušnje za zasmudnike. Grajati je, da vzamejo nekatere društva vse premalo resno naše nastope in se skušenj sploh ne udeležijo, ko so vendar najvažnejši del zleta. Še bolj žalostna pa je pojava na zadnjih zletih, da je vedno manj članstva v krovih. Zakaj imamo po tem slavnostne kroje?

Popoldanski nastop je otvorila ženska deca z zastavicami, nato pa moška deca s prostimi vajami, ki je oboje sestavil br. Vitor. Obreček sta se izvajali prav dobro. Deci so sledili starejši bratje z župnimi prostimi vajami za l. 1929. Po številu je bil to najzibkejši oddelek in se moramo le vprašati, zakaj vsa društva niso poslala starejših bratov na nastop. Vaje so izvajali naši stari sokolski borce dobro in želi burno pohvalo. Za njimi je nastopil ženski, za tem pa moški naraščaj s saveznimi vajami za Beograd. Oba oddelka sta izvajala vaje dobro, poslovno moški naraščaj ter s tem dokazal, da je v vseh društvinah ta oddelek v najboljih rokah. Pri orodni telovadbi je nastopilo 5 vrst in sicer 2 članski in 3 naraščajski. Pred tem pa je imel nagovor na telovadcev in občinstvo br. župni starosta dr. Kovačič. Po orodni telovadbi so nastopile članice, nato pa člani. Oba oddelka sta izvajala savezne vaje za l. 1930. Člani so bodisi glede izvedbe, skladnosti in kritja daleč zaostajali za članicami. Vaje članov so bile tudi tako različno navežbane, da je imel br. Pertot mnogo truda predno je vse razlike in izvajanjem ublažil. Krvida leži na društvenih načelnikih. Nastop je zaključila sedmiorička moškega naraščaja iz Ptuja z dr. Murnikovo »Carmen«. Izvedba je bila brezhibna in ekskrentna ter je vodniku br. Petroviću čestitati k lepemu uspehu. Zdravo!

SOKOLSKI NASTOP V LJUTOVU.

Sokol v Ljutomeru je priredil v nedeljo, 7. t. m. na lastnem telovadbišču za domov svoj redni letni društveni nastop s sodelovanjem bratov iz Murskega in Dravskega okrožja ter iz Maribora. Jutranji dež je sicer pozabil živahno vrvenje, ki je navadno pri tem društvi ob takih prilikah, a je zato popoldansko solnce vse to popravilo, da se je nastop vršil v redu. Po skušnjah se je ob 3. uri pričela telovadba, ki jo je vodil br. podčelnik Pol dobro in točno. Častitamo njemu kot tudi njegovemu pomočniku br. Sl. Stoparju, da je bil res bogat in obširni program tako hitro in točno izvršen.

Kot prvo točko je nastopilo 12 ženske dece iz Ljutomera s s. Severjevo ml., ki je telovadilo 2 prosti vaji z zastavicami na štetje lepo. Sestava v večjem številu bo učinkovitejša. Sledil je nastop moške dece iz Križevčev in Verženja (16), ki je podal predpisane vaje za vsesokolski zlet v Beogradu — žal — na štetje. Ženski naraščaj iz Ljutomera (15) je s s. Schatztemovo odtevadol skladno in mirno. Mačusove župne vaje. Nastop članov (36) z br. Polom zoper vajami za zlet v Beograd. Srčani so bili konjički Križevske in Verženske ženske dece z naraščajem (12) s s. Grudnovom. Sledilo je 20 članic z br. Polom s savezni vajami. Lepo in skladno. Člani prednjači, zbor iz Ljutomera so podali prosti vaje čes. voj. akademije iz l. 1926. (4) lepo in točno. Le kritje je malo kazilo! Ženski naraščaj iz Ljutomera (6) je podal z eleganco ljubke vaje s siti pod vodstvom s. Schatemrovo.

Nekaj posebnega je bil tek moški dece iz Ljutomera preko ovir in s skakanjem v vrečah, ki je vzbudil večino smeha, pa deca je pokazala svojo živahnost in gibnost. Vodil je oddelek 24 moške dece br. Vilar. Poudarjam samo da naj vsak nastop bo poslužil s takimi točkami, ki popolnoma nadomestujejo kakšne utrudljive in okostne proste vaje. Vrsta 9 članov iz Ljutomera v Varaždinu nam je na bradliji in drogu pokazala zoper mnogo zanimivih vaj. Zoper se je odlikoval br. Primožič in br. Dekleva ter br. Pol in Ljubje iz Ljutomera. Manj posrečene so bile vaje na drogu, ker je bil drog premalo pričvrščen. Ženski naraščaj (6) iz Ljutomera je nato posdal nekaj lepih skokov čes konja, z naraščaj (moški) iz Ormoža na krogih tudi primerne sestave, ki se že približujejo tu pa tam vrhunskim. Kakor lansko leto, so se letos tudi odrezali bratje starini — naša garda iz Ljutomera in Ormoža z br. Stoparem, ki so strurno odtevadolili tri precej težke, a nerodno sestavljenje predpisane župne vaje. Zdravo — da ste se vkljub letom še vedno čili — na telovadbišču! Kot zaključna točka je bila Jugoslov. tel. epopeja br. Murnika, ki so izvajali res lepo člani mariborskega Sokola pod vodstvom br. Primožiča. Res nekaj posebnega za naše kraje. Točno ob ½ ur. ur. je bila telovadba zaključena. Pri prireditvi je igrala mestna ljutomerska godba pod takirko br. Zacharla. Ljutomerski Sokol lahko gleda smelo svojemu božičnemu delu nasproti — in le naprej za sokolskim praporom! — ar.

ŽUPA BEOGRAD

II. NARAŠTAJSKI SLET BEOGRADSKO-SOKOLSKE ŽUPE »DUŠAN SILNI«

Beogradsko Sokolsko Župa »Dušan Silni« održala je svoj II. naraštajski slet 25. i 26. maja o. g. na igralištu Sport. kluba »Soko« u Košutnjaku.

Starejštvu in Technički Odbor Beogradsko Sokolsko Župe odavnina su učeličinjenicu, da kroz naše redove prolazi jedan ogroman broj članstva, dok se malo njih zadržavaju. Potražiti užroke ovome, došlo se do zaključka, da stalno i istrajno članstvo možemo imati samo onda, kad se ono regtr

135 cm v visinu: 28, na skoku 5 m pa na više u daljinu: 8, bacanju kugle 4 kg od 10 m pa na više: 12 i u trčanju po ravnji stazi 60 m od 8 sekundi pa na niže: 5 takmičara.

Zenski naraštaj: Od 113 takmičara doble su 100% i to: u vežbama obrećivima: 10, na razboju: 2, na krugovima: 11, u bacanju lopte 2 kg od 200 m pa na više: 66 i u trčanju preko 3 prepone 60 cm visoke na 60 m od 12 sekundi pa na niže: 75 takmičarka.

Iz gornjih brojeva vidi se lep uspeh i brojni i kvalitativni čemu nisu potrebni posebni komentari, jer brojevi govore.

I pored svoga tega što su pripreme za utakmice jedan kuburan i dug posao, gde je potrebno predvideti sve do krajnjih sitnica ipak je organizacija za ove utakmice bila na svome mestu. Koristilo se u punoj meri iskustvom stečenim sa prošlim naraštajskim utakmicama i može se reći, da je organizacija radila kao jedan dobar organ. Ako je tu i tamo bilo nekih nedostataka, tu nije kriva organizacija, nego su krivi ljudi. Ovde organizacija nije u stanju ništa da stvari nego samo vaspitanje, a vaspitanje je pitanje vremena. Radi toga bih i ovde ubacio parolu: Sokoli vaspitavajmo se! Saštienti sat!

Sutradan 26. maja pre podne održane su probe za javnu vežbu i povorka kroz varoš, što je u nekoliko omelo dovršavanje utakmica koje se nisu mogle završiti dan ranije radi kiše.

U povoreci je učestvovalo:

muškog naraštaja . . .	72
ženskog naraštaja . . .	250
muške dece	216
ženske dece	32

Ukupno . . . 825

Povorka je prošla kroz glavnije ulice varoši i pobudila lep interes kod građanstva, tako da je vežbalište po podne pri javnoj vežbi bilo obilno posetljeno. Na javnoj vežbi naročito je palo u oči brojno stanje vežbača i vežbačica srađivniji ga sa prošlim naraštajskim sletom.

Učestvovalo je vežbača:

muškog naraštaja . . .	204
ženskog naraštaja . . .	283
muške dece	244
ženske dece	277

Ukupno . . . 1008

Dakle ukupan broj je jedan kip broj kojima treba da obiluju svi naši sletovi ove vrste, jer samo tako će imati karakter sleta i ne samo javnog vežbanja. Ova brojnost naišla je učesak imala, kad su na vežbalištu postrojeni svi takmičari i takmičarke i u čijem je prisustvu svečano izvršena primopredaja zastave i pehara po bedničkim odeljenjima.

Ceo program je izveden brzo i skladno na opšte zadovoljstvo i građanstva i sokolskih tehničara. Ovim je naš naraštaj i delom dokazao, da zaslužuje puno poverenje, koje mu je dato pripredavanjem ovih čisto naraštajskih sletova i da daje nadu i Starešinstvu i Tehničkom Odboru Župe, da možemo danas sutra računati na siguran kadar članstva, kada od tih naših veselih in nemirnih naraštajaca i naraštajki postanu čeliči — Sokoli i Sokolice. A ovakvom radom im je i uspeh osiguran! Neka bi dakle i ovaj slet bio jedna karika u lancu uspeha i budućnosti Sokolstva naše Župe pa dake i celokupnog Sokolstva!

U to ime kličem im: Zdravo!

M. D. D.

TROMESEČNI RAD SOKOLSKOG DRUŠTVA U SMEDEREVU.

U aprili smo održali dve uspele akademije o čemu smo opširno izvestili u broju 10. «Sok. Gl.» Vežbalo se redovno, tako isto redovno su se održavali nagovori vežbačima svih kategorija, čitaonica je bila posvećana, tako isto održane su redovne sednice. — U maju se broj vežbačih časova morao povećati zbog pripreme za naraštajski slet u Beogradu, na kojem smo sudjelovali pri utakmicama i javnoj vežbi. Naraštajcima (kama) u nagovorima tumačilo se značenje sletova, utakmica i ponasanje pri tim predvremenim — 25. maja posetilo nas je Sokolsko društvo iz Velikog Bečkereka sa svojim pevačkim zborom. Društvo je predvodio njegov neumorni starešina br. Miloš Stanojević i vredni zborovoda br. Šipoš. U Smederevu su prizidili jedan vrlo uspeli koncert, a smederevski Soko starao se da organizacija koncerta bude što uspešnija. — U junu smo sudjelovali na župskom članskom sletu u Pančevu sa utakmicama. — 2. juna priredili smo javnu vežbu sa ovim rasporedom: muška deca osnovne škole — slobodne vežbe; ženska deca — sletske slobodne vežbe; muška deca gimnazije — vežbe palicama; muški naraštaj — sletske slobozne vežbe; ženski naraštaj — sletske vežbe obručima; članovi — slobodne vežbe; muški naraštaj — skupinske vežbe palicama; sprave i skupine. U ovih devet takaka sudjelovalo je 165 vežbača (ica). — Sada u julu posećivanje vežbanja bilo je dosta slabije, jer se glavni deo vežbača svih kategorija razšao usled završetka školske godine. — Sednice uprave i prednjačkog zboru redovno su održavane. * A. T.

SEDEMDESETLETNICA BR. JOŠKA MODICA.

ŽUPA LJUBLJANA

udejstvoval s svojim tihim in skromnim delom v cilju prosvita in razmaha Sokolstva.

Kakršen je bil ob pričetku udejstovanja v Sokolstvu, tak je tudi danes. Brez besed in hrupa, delaven in skrben za vsestransko delo je še danes zvesti čuvat sokolske ideje, budno paži, da Sokolstvo ostane ono, kar mora biti, s propagando vsega dobrega, ki nosiše velike slovenske misli, vzgojen v močni narodni generaciji.

Vrh je med nami. Velika so njezina dela zlasti na gospodarskem podiju, a jedva da ga poznamo.

In prav je tako, ker ravno v tem nam je najsijsnejši primer sokolske skromnosti. Ne on, temveč njegova dela naši govor, za njega, a ta so takšna, da ga dvigajo visoko nad nas, da ga postavljajo v red naših vzorov Sokolov, kat. rih obraz je svetel po delu in značaju.

Naš brat jubilant Joško Modic je bil že pred 40 leti v vrstah ustanovnikov zagorskega sokolskega društva, kjer je deloval kot odbornik novega društva, ko ga je poklic zanesel na Gorenjsko v Kamnik, ga zopet vidimo kot aktivnega člana v kamniškem Sokolu. Bil je blagajnik, starosta in podstarosta, dokler ga ni dovedla življenjska pot v Litijo, kjer zopet pomaga ustanavljati sokolsko društvo. Marljivo je delal med drugimi brati za gradnjo novega sokolskega doma v Litiji in kmalu smo videli, da stoji sredi trga dom sokolske družine, oni dom, ki zavzema za življenje in razvoj Sokolstva vidno mesto. Delal je na vseh poljih, posebno v upravnih in gospodarski funkiji. Še danes je zvezni član upravnega odbora, kjer zavzemata mesto zdravstvenega referenta v litijsko-šmarskem Sokolu.

Br. Joško, cela sokolska družina se s ponosom raduje, da Te ima v svoji sredi. Po Tebi dobiva celota vrednost. Ti si nam za vzor kakšen mora biti Sokol, kako se mora delovati v korist Sokolstva in v korist slovenskega naroda. Z iskreno željo, da Ti, jubilant našega društva, sedemdesetletnik živiš še dolgo med nami, da nam boš za primer sokolskega dela, vztrajnosti in skromnosti. Ti kličemo: »Na mnoga leta!« Zdravo!

Ivo.

Brat Joško Modic,
sedemdesetletnik.

Koliko radosti, koliko žalosti in razočaranja v 40 letih sokolskega udejstovanja!

Ta vrli in veliki brat je dokazal v vsej dolgi dobi svojega sokolovanja, da je zaista Sokol stare, prve in preizkušene Tyrševe garde. Kot mladenič je poprijel za vzišena sokolska žela, po njih je živil in delal ves svoj vek. 40 let je misil na Sokolstvo, se

ŽUPA CELJE

V n. deljo, 7. julija, je bila v telovadnici celjskega Sokola seja župnega prednjačkega zborna. Izmed 23 včerajnjih društva je bilo odsotnih 6, in sicer društva Gornji grad, Hrastnik, Mozirje, Rimski toplice, Rogaška Slavina in Vojnik. Na dnevnem redu so bile župne tekme, prednjački izpit in župni zlet.

Župne tekme je nameravalo načelništvo spojiti z župnim zletom v Trbovljah. Prednjački zbor je končno soglasno sklenil, da se bodo tekme vrstile v Celju 22. septembra. Vršijo se ločeno od župnega zleta, ker bi bila sicer čas prekratek, kar bi oviralo polet tekem. Soglasno se je sklenilo, da se na župnem zletu izvajajo članske vaje za vsesokolski zlet brez naknadno sestavljenje vložke.

Prijeve za župni prednjački izpit so nezadostne. Razen tega se vrši 14. julija v Št. Juriju ob južni ž. javni nastop v razvitje praporja. Izpit je iz teh razlogov preložen na nedeljo, 6. oktobra t. l.

Sokolsko društvo v Radečah priredi javni nastop 8. septembra in želi udelenje sošednih društav.

Bratje načelniki so prinesli s seboj izčrpna poročila in je prednjački zbor z zadovoljstvom pričakujemo, da bo udeležba telovadčev na letosnjem župnem zletu v Trbovljah znatno večja nego na lanskem v Šoštanju. Upajmo se da ne bomo zmotili. Vse je ležeče na naših bratih načelnikih in sestrah načelnicah.

JAVNI NASTOP SOKOLSKEGA DRUŠTVA V CELJU.

Sokolsko društvo v Celju je prizidilo, dne 16. junija svoj javni nastop. Nastopili so vsi oddelki iz Celja, kakor tudi iz industrijalnega predmestja Gobberje, kjer so zavzeli lansko iesen s samostojno telovadbo v lastnem Sokolskem domu. Ta ukrep celjskega Sokola je bil iako umesten in sadove smo že videli na društveni javni telovadbi, kjer je nastopilo lepo število telovadčev oddelkov. Točno ob 16. uri je otvorila ženska deca, 64 po številu javno telovadbo z župnimi vajami s praporom. Vaje so slikovito in dobro sestavljene. Sem pa tja je trnela skladnost, česar pa ne smemo šesti v zlo, ker so nastopile naše najmlajše. Tem je sledila moška deca, po številu 62 z župnimi prostimi vajami. Izvedba sicurna — skladnost lepa. Za temi so istočasno nastopile članice z

tukajšnje vojaštvo ki je nastopilo trikrat s prostimi vajami in z vajami s puškami. Za strumna izvajanja so želi obilno hvale in navdušenja med množico. Kdor se je zamislil v čas, pred par meseci, ko so prišli kot novinci v službovanje, je bilo to priznanje tem uumljivejše.

Udeležba od strani občinstva je bila lepa. Vendar smo pogrešali še marsikoga, s katerim smo zanesljivo računalni, da se ta dan snidemo. Sodelovalo je železničarsko godbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane.

Zasluga za ves javni nastop greduštenemu prednjačkemu zboru z bratom načelnikom Poljšakom in sestro načelnico Almiro Grudnovou na čelu. Zaključili smo naš javni nastop skromno, brez hrupne veselice in ple-

sa v splošno zadovoljstvo, želje društva še večjega razmahta in napredka, tako da bomo prednjačili vsem društvi v JSS — saj pogoj je za to so dani.

ŽUPA VELIKI BEČKEREK

Sokolski hor u V. Bečkereku več deset godina radi na širjenju naše jugoslovenske i svetoslovenske pesme, i to sa odlinjno uspehom. U horu su večinom stariji ljudi, svesni sokolske ideje, rutinirani pevači.

Želeči da vidno proslavi desetoletnico svoga postojanja in napornom rada, odlučili su da učine turnejo kroz istočno v južnu Sibiju, sve do Skoplja. To je izvršeno krajem junija meseca. Trideset Sokola pevača, pod

Blagodarči brači starešini društva u Nišu i starešini župe moravske, bili smo lepo dočekani i sa uspehom održali koncert. Posle programa je pred Sokolanom u dvorištu priredbe na bratsku vereča, gde se ostalo sa pesmom i zabavom sve do polaska voza.

vodstvom društvenog horovode br. Mihajla Šipoša i starešine M. Stanojevića krenulo je na put.

Prvi koncert je održan u Smederevu uz neopisano oduševljenje slušalaca. Sokole je pozdravio brat Šambek, želeči da Sokolstvo iz Vojvodine što šeča zalazi v porušene krajeve Srbije. Staršina je zahvalio upratu i posle programa se odmah pošlo na brod.

Tu, na palubi lade ponovo je zavzela sokolska pesma, posle čega je odjekivalo pozdrav sa obale i broda te se lomio preko smederevskih brojava i zelenih vinograda.

Kolikih prirodnih lepoti smo se nagnedali duž Dunava, preko Đerdapa i Ključa — to nije moguće opisati. Koliko još više volimo našu divnu domovinu!

U Hajduk-Veljkovoj Krajini Nezgodinci su nam izali čak do Dunava u susret, kolima, automobilima in autobusima. Posle održanog koncerta, mnogi su nas pratili do nekoliko stanic.

I pored usmenog obećanja da će se zauzeti oko priredbe koncerta, gospodarski župan Timočke Oblasti nije nista u Zaječaru učinio. Čak je toga

izšlo ka Skoplju. Svi smo na prozorima vagona i gledamo krvava razbojišta negašnje slavne Dušanove Carevine i srečni smo što opet selimo gradovi žive u slobodi.

U Skoplju veličanstven doček. Na stanicu četa Sokola, sve ostale humane i nacionalne organizacije, na čemu je čelu pevačko društvo »Mokranjac« kome smo zapravo vračali posetu, jer nas je posetilo prilikom svoje turneje kroz Vojvodinu. Zbilja plemenita srca kucaju u našem bujnom carskom Skoplju. Zadivio nas je tako krasan doček. Dobrotom brata Dr. Radovanovića, profesora Univerziteta proveđeni smo kroz grad da pogledamo sve znamenitosti. U podne nam je prizeden ručak od strane društva »Mokranjac« a uveče banket na kome je predstavnik grada Skoplja i izaslanik gospodina velikog župana.

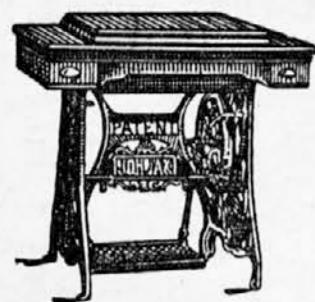
Pri polasku zaverili smo se uzajamno da ćemo ovakav rad i dalje nastaviti i da ćemo istrajati u ideji: pesmom oplemeniti dušu, a plemenitom dušom ojačati karakter pojedinača i društva, sve na čast, blagostanje i sreću naše domovine! M. St.

ŽUPA NOVO MESTO

AKADEMIJA SOKOLSKEGA DRUŠTVA V METLIKI.

Sokolsko društvo v Metliki je zaredi domaćih razmer priredilo že dne 23. VI. zvčer v proslavo Vidovega dne ter 10. letnici našega Saveza svojo vsakoletno svečano akademijo. Materialno manj moralno, ho uspela dobro, drugači bi pa skoro rekli, da so bile zadnje telovadne prireditve pred to v telovadnem in moralnem oziru bolje. Vzrok je pač ta, da vzame tujina, pa začasno tudi vojaščina dobre moći, ki jih težko pogrešamo.

V vseh kategorijah je nastopila 101 oseba v 11 točkah. Po sokolski koračnici je najprvo nastopila moška deca (26) s 3 prostimi vajami s palčami pod vodstvom br. Slava Rajmerja. Veselje jih je bilo gledati, osobito malčke, ki so komaj dobro shodili. Isto tako žensko deca (10), ki je mično izvajala s petjem ritmične vaje po pesmici »Venček na glavi se bliska iz kitice«, sestavila sestra Vera Omerzljeva. Prav dobro se je odrezala s prostimi vajami zopet osmorica moške dece (26) s 3 prostimi vajami s palčami pod vodstvom br. Slava Rajmerja. Enako dobro je sledila devetorica ženske dece s prostimi vajami z zastavicami (26). s. nač. Marija Ganglova. Izvrstno je nastopila vrsta članov na bradij pod vodstvom br. nač. Poldeta Novaka, v kateri so se izkazali že preizkušeni br. Polde, Nace, Slavo, Daro in drugi. Bolj skladne bi morale biti prostre vaje dece (4); menda so bile nekoliko pretežke

**IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA
GOSPOVETSKA CESTA 2.
ŠIVALNI STROJI**
izberna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tvornice.
15. letna garancija. Vesenje se ponuja pri nakupu brezplačno!
PISALNI STROJI „ADLER“
Kolesa iz prvih tvornic, Dürkopp,
Styria, Waffenrad (Orožni kolo),
Pletilni stroji vedno v zalogi.
Posamezni deli koles in šivalnih
strojev. Daje se tudi na obroke!
CENIKE FRANKO IN ZASTONI.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo.

Premog, domači in inozemski za domačo
kurjavo in industrijske svrhe.

Kovački premog vseh vrst.
Koks livarniški, plavžarski in plinski.
Briketi.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d.d. v Ljubljani

MIKOŠIČEVA 15/I.

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

FRANČIŠANSKA ULICA ŠTEV. 6

TELEFON 2312; RAČ. POŠT. HRANIL. 10.761

pripravoma cen, občinstvu in
državnim potrebnim vseh
člajem iz inozemstva se naro-
bocila. Knjigarna na vse sprejema
inozemskie liste, revije in
večernice, žurnalne in
tiskane založbe, razglednice
in časopise. Cene ujemajo
tostna! Zahvaljuje celikba!

Restavracija NOVI SVET

Ljubljana

Gospovetska c. 14

se pripravča
vsem Sokolom. Domača
kuhinja, točna
postrežba

Pošojilnica v Mariboru

Ust. I. 1882.

r. z. z o. p.

Tel. št. 108.

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih
obrestuje z dnevno razpolago po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 7%.

Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%.

Stanje hranilnih vlog nad Din 80,000.000—, rezervnih zakladov
nad Din 5,000.000—.

МЕДИЋ - ЦАНКЛ

тврнице уља, фирнајза, лакова и боја, друштво са о. ј.
Централа у Јубљани. — Власник Фрањо Медић. —
Тврнице: ЈУБЉАНА - МЕДВОДЕ

Подружнице и стоваришта: МАРИБОР и НОВИ САД

Властити домаћи производи:

ланено уље, фирнајз, све vrsti лакова, емајлно-лакастих и уљених боја.
Хемиско чисте и хемиско улепшане као и обичне земљане боje свију
vrsti i nijsanca, кистова, стакларског кита итд. марке „МЕРАКЛ“ за обрт,
— тровину и индустрију, за железнице, поморство и ваздухопловство —
ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ

ТАЧНА И СОЛИДНА ПОСЛУГА

VSEM RODOVINAM
PRIPOROČAMO NAŠO

KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK
ZA KAVO

Za izvršitev modernih potretov ter vsakovrstnih foto-
grafičnih slik, kakor: skupin, povečav, interjerjev i. t. d.
se priporoča

Fotografski atelje „VIKTOR“

LJUBLJANA

Knafljeva ulica 4 (nasproti Narodni tiskarni)

Dežnike in solnčnike

v največji izbiri priporoča po nizkih cenah

L. MIKUŠ

LJUBLJANA - MESTNI TRG 13

Jugosloveni!

Posećujte jugoslovenski Jadran, time
pripravite svoju, jugoslovensku Rivieru.
Sve upute o putu i kupalištima daje Vam

Savez za unapredjenje turizma

Gl. zast. »PUTNIK« A. D.
SUŠAK

Mesne konzerve in mesne izdelke

najfinje kakovosti dobavlja vsako količino

F. Slamič tvornica mesnih izdelkov in konzerv

Ljubljana, Gospovetska cesta štev. 6

Brzovji: Slamič Ljubljana / Telefon: 29-78 / Cene ugodne!

Najstarejša vrtnarija in cvetljarna

KORSIKA LJUBLJANA

Bleiweisova c. — Aleksandrovca.

ima v zalogi vedno sveže rezano cvetje in

cvetje in lončki ter izvršuje vence, šopke in

aranžmane po najnižji ceni in najfinje obliki.

Bratska sokolska društva imajo 10% popusta.

Telefon št. 2.341.

Telephone št. 2.341.

RESTAURACIJA

Gradjanski Podrum

SUŠAK / SOKOLSKI DOM

Izvrsna vina i sarajevsko pivo, najbolja
domaća kuhinja. / Večernji koncerti u
prostranoj bašti. / Najveća i najpodes-
nija restauracija za izletnike i putnike
kroz Sušak. // Preporuča se vlasnik

MIRO STIPANOV

Celjska posojilnica, d.d. v Celju

v lastni palači »Narodni dom«

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Stanje hranilnih vlog nad Din 75,000.000

Stanje glavnice in rezerv nad Din 9,000.000

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in bančne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

ŽELJEZARA VAREŠ

Poštanska i željeznička stanica: Vareš — Majdan

Brzovjavna adresa: Željezara Vareš

Telefon interurban broj: 2, 3, 4 1 5

Salonska peć za ugljen.

Rudarski proizvodi: hematit sa garantovanom sadržinom
željeza od 60% na više. Prženi siderit i limonit.

Proizvodi visokih peći: sivo željezo taljeno sa drvenim
ugljem za ljevaonice. Belo željezo i besemersko željezo
za čelik.

Metalni odjevi: od bronza, mjedi, bakra, aluminija sirovo
i apretirano. Specialni fosforni bronzi za velika naprezanja.

Strojni delovi: za svakovrsnu industriju. — Kompletne
transmisiye itd.

Odjevi od sivog željeza: vodovodne i plinske cevi sviju
dimenzija prema normalijama nemackih inženjera sa kol-
čakom i pelešom, sa svim armaturama. Građevinski ljev,
kao stupovi, armature za kanalizaciju, kompletne ljevane
ograde itd.

Trgovački ljevi: specijalni ljevi otporan protiv vatre i kise-
linama. Strojni ljevi kao remenice, ležaji, spojke, sloganji
(Radsätze) u sirovom stanju i apretirano u vlastitim ra-
dionicama.